

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.—Manuscrisuri nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
la Viena la N. Dukas Nachf.,
Bau. Augenthaler & Emerie Losner,
Heinrich Schalek, A. Opeklik Nachf. Anton Opeklik.
la Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tarifar și învoială.—RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 15.)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franco.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 80, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone.— Un exemplar 10 bani.— Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 84.—Anul LXIV.

Brașov, Duminecă 15 (28) Aprilie.

1901.

Revistă interioară.

Aruncând o privire peste cele ce se petrec înăuntru, vedem, că guvernul unguresc este preocupat de grija pentru a regula afacerile comune cu Austria cum numai se poate și a înciripa pactul, atât de mult sdruncinat, încă pe vre-o opt ani. Aci e cvota, aci e altă cestiune, pentru care alérgă ministrii încóce și 'ncolo între Viena și Budapesta, ca să se înțelégă.

Pentru că cuma tóte se concentrează în Budapesta, unde Majestatea Sa și-a strămutat éráși pe cât-va timp reședința. Joia trecută a fost în palatul dela Budapesta o mare festivitate, care, pe cât scim, s'a sêvșit pentru prima óră în capitala Ungariei. E vorba de solemnitatea conferirii baretului la doi cardinali noi numiți de Papa. Acești cardinali sunt archiepiscopul Skrbensky din Praga și episcopul Puzyna din Cracovia, adecă un arhieru ceh și unul polon.

Deși le-a părut réu celor din Peșta, că n'a fost numit vr'un nou cardinal și în Ungaria, totuși s'au bucurat și se mândresc, ca acésta festivitate, la care au asistat ministri ambelorstate, diplomații, ablegatul Papei și nunciul din Viena, când Majestatea Sa a pus pe cap noilor cardinali baretul trimis de Papa, s'a sêvșit în palatul din Buda.

A doua grije mare a guvernului Szell sunt alegerile viitoare dietale, ce se vor face la vară séu la toamnă. Se lucréză din réșputeri să se asigure pretutindenī cât mai mult reușita candidaților guvernului. În scopul acesta s'au și făcut în timpul din urmă mai multe numiri de noi fișpani, ér în curénd se vor mai face. Așa se anunță, că fișpanul comitatului Mureș-Turda, Mikó, a fost constrins să-și dea dimisiunea. Causa este vèrsarea de sânge la alegerea parțială dela Târgul Mureșului. Acésta e satisfacția, ce se dá opoziționalilor

maghiari, cari au strigat atâta de mult contra volnicilor și barbariilor la acea alegere. De ar fi pușcat gendarmii în „Valahī“ și nu în Sécui, desigur că Mikó ar fi stat neclintit la postul séu, ba șovinistiī l'ar fi lăudat încă, că a sciut să fiă energic față cu „agitatorii“.

Se mai șoptesce și vorbesce și de schimbarea fișpanului la Făgăraș. Unii vor să scie chiar, că în locul lui Bauszner, Szell ar vrea să pună pe un Român. Mai scii ce comedie se pregătesce, ca să fiă ademenit poporul nostru, că cei dela putere n'ar avé de gând, decât numai dreptate să-i facă? Și acésta tocmai într'un timp, când tot ce se petrece de sus până jos în țeră e îndreptat în contra drepturilor și a liberei dezvoltări a poporului român. Dér au trecut vremile, când un fișpan era privit ca un mic împérătuș. Scie bine poporul, cum stă cu slșbașii guvernului, de-ar fi îmbrăcați chiar în cióreci, în țundră și în opirei. Dér anevoiă credem, că tocmai înainte de alegeri Szell ar cuteza să numescă la Făgăraș un fișpan de naționalitate română, fiă chiar și cel mai supus mameluc al guvernului, căci atunci tótă haita șovinistă ar sări asupra-i, ca să-l sfirtice. Și așa se agiteză destul în țeră în contra guvernului Szell de cătră cei din vechia gardă tisza-banfiștă, cari de doi ani, deși fac parte din partida guvernamentală, au fo-t datī cam la o parte.

Intr'aceea șovinistiī toți din tóte părțile umblă să ademenescă pe alegătorii din sinul naționalităților, sperând, că dóră-dóră le va succede să înfrângă cu totul opozițiunea naționalistă, ca să-și pótă face ei între ei cu atât mai bine mendrele. Față cu uneltrile guvernului și ale celeilalte partide maghiare, e de datoría ómenilor cuminti și cu inima la loc din sinul naționalităților să fiă cu ochii în patru și să aibă bine în vedere, că suntem abia la începutul

vécului nou și de aci încolo au să urmeze luptele mari și hotărítóre pentru libertatea, drepturile și egala noastră îndreptățire națională.

În partea de dincolo austriacă a monarhiei frământările continuă, deși de-ocamdată Cehii au acățat de cuiș obstrucțiunea și parlamentul a început să lucreze pe terenul economic și financiar. Cestiunea cea mare a egalei îndreptări însă s'a amănat numai pe cât-va timp și nu s'a făcut încă nici un pas înainte spre rezolvarea ei.

În zilele din urmă s'a ivit un incident, care a produs o mare mișcare, ce va avé urmări serioase pentru dezvoltarea lucrurilor în Austria. Mișcarea de care vorbim a fost provocată de faptul, că archiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului, a primit de bunăvóiă a fi protectorul Reuniunii școlare catolice. Scim, că conservatorii catolici sunt contrari ai stărilor actuale create de liberalismul modern; ei stăruesc pentru școla confesională și sunt dușmanii legii de față școlare, prin care școlele au primit un caracter interconfesional. Afară de acésta ei se tin mari austriaci și se laudă cu denasticismul lor și în genere sunt ca și catolicii din Ungaria, contrarii sistemului actual de guvernare.

Moștenitorul tronului, condamnând mișcarea de „Los von Rom“ (ruperea de Roma și trecerea la protestantism a Germanilor) a afirmat, că acésta mișcare însemnă totodată ruperea de Austria și printr'asta a produs mare turburare între Germanii estremi naționaliști. Foile germane și mai ales cele pan-germane, atacă aspru pe archiduce din cauza acésta și multe din ele au fost și confiscate.

Și liberalii unguři s'au pus pe gânduri în urma incuragiării, ce au primit'o conservativii catolici din Austria chiar din partea moștenito-

rului tronului și foile lor arată mari temeri de-o reacțiune clericală în Austria.

Sinódele.

În decursul săptămânei s'au ținut în centrele celor trei eparchii române gr. or., în Sibiu, Arad și Caransebeș, sinódele, cari s'au deschis tóte trei în Dumineca Tomei. Vom da aici un scurt resumat al lucrărilor, ca și cetitorii numărului nostru de Dumineca să aibă o cât de mică idee despre afacerile, cari au venit spre desbatere și deliberare în sinódele amintite.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

A fost deschis în biserica parochială gr. or. din Sibiu, printr'o vorbire a I. P. S. Sale Metropolitului I. Meșiamu, în care atingénd punctele mai marcante ale lucrărilor, ce se impun sinodului accentuă între altele realizarea dorinței fericiților înaintași, adecă *vidirea bisericei catedrale*, ce lipsesce încă. Speră, că problema o va rezolvi sinodul. Dér sinodul nu trebuie să piardă din vedere nici îngrijirea de *sórtea preoților* aflători la înălțimea chemării lor și e datoría tuturor a stărui, ca atât în centru la consistoriu, cât și la tóte instituttele superióre de învățământ, apoi la protopresbiterate, la parohii și la școle, să se aplice numai bărbați cu pregătirile recerute de spiritul timpului și cu vocațiunea de lipsă, — pentru-ca cele două aședăminte sfințe *biserica națională și școla confesională*, să devină adevérate isvóre de lumină și cultură religioasă. I. P. S. Sa salută apoi pe membrii sinodului și declară sinodul de deschis.

Îndată după acésta se procede la constituirea biroului și la alegerea diferitelor comisii, cărora li-se împart hărțile intrate la sinod.

Sedinta a II-a s'a ținut Marți. Ea s'a ocupat cu rapórttele consistoriului și cu regulamentul afacerilor interne ale consistoriului. S'a primit raportul senatului bisericesc și s'a hotărít, ca consistoriul să stărue

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ce le pasă?....

Visători se due pe luncă...
Vis făcutu-și-au din viață..
Unde merg?... Spre nóptea tristă
Séu spre dulcea diminéță?...

Ce le pasă? Ađi e bine,
Máne fie cum o vrea;
Fericiții nici-odată
Nu gândesc la vreme rea!...
Veturio.

Magia durerii.

O Dóme, stăpáne puternic,
O Dóme, asupra mea cată!
Nevrednic mi-e sufletul, iată,
Și jalea'mi și gândul nevrednic.
Trecură ca iarba, trecură,
În vènturi și dillele mele;
Și dus'am poverile grele,

Și dus'am durere și ură.
Columbă stingheră d'acuma
Stau singur cu inima frântă,
Și viața pustie s'aventă
Pe 'ntinsul pustiului drum.
Se cară ca lemnele 'n foc
Și ósele mele sdrobite,
Ca umbrele pale — trăite
Sunt dillele-mi fără noroc.

Ca céra de albă mi-e fața,
Pe nimeni n'am, Dóme, pe lume
Și visele-mi fură din spume,
Din spume ursită-mi fú viața
O, Dóme, puternic stăpáne
D'apururī d'acum mă petrece
Căci cerul și lumea vor trece,
Dér mila Ta sfântă rămâne!

Tu Dóme mi-ești sprijin și stâncă,
Isvor de lumină Tu'mi ești,
D'asupra de cele lumesci
Mă 'nalță din jalea-mi adencă;
Mă spală 'n miresme de tot
Pecatul; ascultă-mi Părinte
Și plânsele mele cuvinte,
Și fi'mi de pază chivot.

Sub umbra îndurărilor Tale
Venit-am prea sarbád; ai milă
De viața'mi ce trece umilă
Sdrobotă de lacrimi și jale,
Cum tóte din urma mea pier
D'apururī, în plânset muiete,
Dă'mi pacea de care mi-e sete
Prea bunule Tată din cer!

(„Apost.“) Iuliu Dragomirescu.

Impresii de Pasci.

Vinerea mare. Era séra. Clopoțele se inchinau în limba lor și-și înălțau rugăciunea spre ceri. Spre ceru se ridica și sufletul meu ascultându-le. Totul părea cuprins de sfințeniă. Trecătorii de pe stradă imi păreau mai buni și printre ei mă simțeam mai ușurat, mai liniștit ca altă-dată.

Mergeam fără să sciu unde. Părea că trăesc în altă lume. Sentimentele ce-mi învélua sufletul, mă pierdură în propria mea fință. Ca

o ceață mi-se lăsa pe ochi. Prin întunerecul, ce mi-se așternu pe minți vedu-i departe... departe, abia puténd distinge, căsuța în care mi-am trăit copilăria..

În fața unei biserice. Lume multă, dela altar și până afară pe trepte. Prin ușile deschise zării luminările aprinse și auđii glasul preoților. Mă cuprinsé dorul de rugăciune. Vói să întru, dér o putere nepricepută mă pironi locului; privirile acelor străini imi făceau réu. M'am depártat cu ochii umeđi de lacrimi.

Am rétăcit mult așa'n nescire. Nu mai vedeam nimic, nimic nu mai auđeam și 'mi părea că merg printr'un pustiu fără margini.

M'am oprit la o berăria. O halbă și un corn; nu mâncasem nimic tótă ziua. Lume puțină. Fum., fum și șopte. Nu sciu cât am stat aicea, sciam că vremea trece și mă mulțumiam cu atâta.

la guvern, pentru-ca organele statului să sprijinească organele bisericești în a stărpi concubințele. — Sinodul a primit și raportul școlar, apoi regulamentul pentru afacerile interne ale consistoriului arhidieceșan, 6r în ce priveșce dotațiunea protopresbiterilor, raportul s'a luat spre scoire și consistoriul f6 din nou însărcinat a-se ocupa de afacerea ac6sta.

În ședința a III-a de Miercuri obiectul principal a fost regulamentul despre administrarea averilor parohiilor și protopresbiteratelor. Acest regulament f6 primit dup6 vii discuțiunii și cu unele modific6ri.

În ședința a IV-a de Joi s'a cetit raportul comisiei organiz6toare asupra proiectului despre statutul fondului de pensii, și s'a intrat în desbaterea lui primindu-se 17 paragrafi.

Desbaterea s'a continuat în ședința a V-a de Vineri. Sinodul a primit propunerea numitei comisii, ca preoții, dup6 implinirea serviciului de 40 ani, s6 fi6 pensionați (dec6 vor cere) chiar și în cazul c6nd ar put6 s6 mai funcționeze. Proiectul a fost primit cu puține modific6ri, av6nd s6 fi6 pus imediat în aplicare.

Un alt obiect însemnat al acestei ședințe a fost afacerea zidirii bisericei catodrale. Reterentul comisiei organiz6toare Dr. I. Mihu întăreșce cu claritate starea actuală a afacerii. Sinodul a primit propunerea comisiei de a-se zidi biserica catedrală în locul destinat de sinodal trecut, adec6 în strada Măcelarilor. A aprobat sinodul planurile și preliminarile de spese cu privire la biserica înșăși, 6r în privința turnurilor s'a hot6rit s6 r6m6n6 tot cele din planul original, cu înălțime de 27 metri. Suma șeselor de zidire se urc6 la 350.000 cor6ne. Tot la propunerea comisiei s'a decis a-se da consistoriului îndatorire și autorizați6 de-a purcede imediat la zidire cu observarea concluzelor sinodului.

La finea ședinței I. P. S. Sa Metropolitanul a invitat sinodul s6 ia parte în corpore la parastasul, ce s'a ținut ađi la 9 6re a. m. în memoria regretatului arhiepiscop și metropolit Miron Romanul.

Sinodul din Arad.

S'a deschis Duminec6 la amiađi printr'o vorbire a P. S. Sale episcopului I. Goldiș. Adres6ndu-se deputaților sinodali, fi r6g6 s6 censureze activitatea celor din fruntea dieceșei; controla afacerilor de un an este în mâinile deputaților, adec6 sunt responsabili în solidaritate cu consistoriile din Arad și Oradea mare. În 4-5 zile c6t ține sinodul, e greu a p6trunde și a judeca toate detaliurile activității consistoriilor, e de ajuns înș6 a cunoșce rezultatul și a desemna o direcțiune cor6spunđtoare, care s6 duc6 la bine. Episcopul spune apoi, c6 „f6r6 asigurarea cel puțin a intereselor (dup6 realit6țile cump6rate), ce mai înainte proveniau regulat dup6 avutele capitaluri constat6toare din h6rtii de val6ra și depunerii în cassele de p6strare, din an în an

tot mai mult și în mod abia observat, vom aluneca pe pov6rnișul perp6sit6ților financiare; dovad6 c6 la realit6ți dieceșane peste 3000 jug6re situate în diferite p6rți ale dieceșei, ba și afar6 de dieceș6, nu avem un unic organ, oficianț s6u inspector al nosru cu receruta responsabilitate“.

În ședința II s'a pus la ordinea zilei raportul comisiei verific6toare. S'a produs discuțiune cu privire la verificarea mandatelor c6tor-va deputați sinodali, între carii mandatul alesului din cercul Vinga, a d-lui *Vincentiu Babeș*. În șirul discușiunii episcopul președinte dispuse s6 se citesc6 o scris6re a d-lui Babeș în care spune, c6 a renunțat la mandatul, ce i-l'a oferit cercoul Vinga, care l'a ales tot-d6una din cauza atacurilor injuri6se din „Tribuna Poporalui“, care st6 f6rte apr6pe de episcopul Goldiș. Voia s6 capete o satisfacți6 deplină, nu dela cei carii i-au discutat p6n6 și dreptul de-a candida în dieceș Aradului, ci dela vechii s6i aleg6tori. Discușiunea o încheie episcopul declar6nd, c6 mandatul d-lui Babeș se verific6 și-i acord6 și concediul cerut, c6ci dup6 informațiunile ce le are, nu va merge la Caransebeș, dup6cum g6ndesc Mangra.

În ședința III s'a pus în discuțiune special6 raportul comisiei financiare, 6r în ședința IV s'a f6cut mult6 vorb6 despre num6rul însemnat de concedii, ce s'au cerut și s'a constatat, c6 urm6nd aceste petiții de concedii, sinodul e amenințat s6 nu mai p6t6 a tuce hot6riri valide. Dup6 ac6sta s'a continuat referada comisiei episcopale.

În ședința V episcopul a atins și afacerea pedagogilor eliminați; acus6 pe profesorii dela seminar și dice, c6 va fi cu tot6 asprimea și nu-i pas6, dec6 pe viitorul sinod va sacrifica unele persoane, fi6 ei și profesori. Archimandritul Hamsea observ6, c6 nu corpul profesoral a introdus cercetarea contra elevilor și nu el a adus sentința de eliminare. Sinodul s6 trag6 consecuențele purtării corpului profesoral desconsiderat de Consistor.

Urm6 raportul senatului bisericesc al Consistoriului, precum și referada comisiei sinodale.

Despre ședința VI de Miercuri d. a. primim urm6torul raport:

Arad, 24 Aprilie 1901.

Episcopul-președinte deschid6nd ședința ceteșce telegrama sosit6 dela episcopul Popea, prin care se comunio6, c6 „ađi dup6 închiderea sinodului“ a sosit acolo telegrama dela d-l V. Babeș, care renunț6 la mandatul Oraviței, prin urmare opt6z6 pentru mandatul Vingei din ep. Aradului.

Dr. N. Oprean continu6 cetirea referadei bisericești.

De pe teritorul Cons. aradan în 1899 au trecut dela gr. 6r. la alte confesiuni 33 suflete, 6r în 1900 66; c6-6torii f6r6 binecuv6ntarea bisericeșc6 în 1899 au fost 210, 6r în 1900 235; nazariculi, anabaptiști și f6r6 confesiune pe c6nd în 1899 au fost 448, în 1900 num6rul lor a crescut la 501.

În raportul sen. strins bis. din Oradea pun6ndu-se și numele preoților trași în cercetare disciplinar6. Comisia, d-nii: Hamsea, Oncu și episcopul, sunt pentru stergerea numelor și contra-propunerea f6cut6 de vicarul Mangra pentru numirea celor trași în proces disciplinar, ca te.

Privitor la c6s6toriile cele multe încheiate numai la matriculantul de stat, comisiunea sprijinit6 de d-nii Oncu, Zigre, Archim. Hamsea aviseșce Cons. din Oradea, ca s6 caute mijlocele de a impiedeca înmulțirea lor și s6 caute cauzele, dup6 cum a f6cut'o cons. din Arad, care s'a conformat concluzului luat în sinodul de an.

Comisia școlară, prin raportorul ei Ioan Rusu Șirianu, ceteșce raportul sen. școl. din Arad, în care dup6-ce se face o lung6 polem6 cu congresul ultim, se constata faptul, c6 se puu piedeci inv6ț6m6ntului nostru confesional; inv6ț6torimea a dat dov6di, c6 se interesez6 de cultura poporalui. S'au dat circulare, pentru-c6 inv6ț6torii și preoții s6 tr6sc6 în pace unii cu alții. Sen. școlar a ținut 19 ședințe. S'au rezolvat cu totul 2707 piese. Pentru crearea unui nou post de referent ajut6tor, pe l6ng6 d-l ref. Ciorogariu, se cere un nou salariu de 1600 cor. la an. „Din cauze p6n6 acum necunoscute“, se dice în raport, pedagogii s'au pus în grev6, au denegat suspunerea, conduși fiind de un periculos curent. S'au eliminat 7 odat6 pentru tot-d6una, 6r 4 au fost relegați.

Ministrul a pus dieceșei la dispoziți6 10 stipendii pentru inv. care se vor înscrie la cursurile agronomice, d6r nu s'au prezentat dec6t 8 inv6ț6tori.

Pentru ajutorarea școlilor se doreșce introducerea tasului școlar, întemeierea de fonduri de bucate.

Catecheții numiți pentru a inv6ța religia pe fiil bisericei ort. rom. afl6tori prin orașele de peste Tisa, au întâmpinat mari greut6ți, c6ci S6rbii au reclamat pentru ei fiil de Rom6n. S'au f6cut pașii de lips6 la guvern, ca ast-fel s6 nu se mai opun6 nici direcțiile școlilor, care nu s'au face osebite între ort. S6rbi și ort. Rom6ni.

Raportorul comisiei, Ioan Rusu Șirianu, propune ca d-lui Ciorogariu s6 i se exprime mulț6mit6 protocolar6, ceea-ce se și primesce și-l invit6 s6-și espun6 p6rerile și oral, ceea-ce preș. episcop nu doreșce.

Un viu reșens a provocat propunerea comisiei privitoare la „regretabila grev6 a pedagogilor, care a produs digresiuni în afar6 și prin urmare Consistorul s6 continue cercetarea disciplinar6 în contra profesorilor cu cea mai mareseveritate“.

Dr. I. Suciu: M6 învoesc s6 se continue cercetarea, d6r ca noi, sinodul, s6 d6m Consistorului o directiv6, la asta nu m6 învoesc. Ca 6meni privați putem s6 aplaud6m ori s6 condamn6m pe cei trași în cercetare, d6r s6 nu trecem peste competența, ce o avem. Propun ca propunerea comisiei, resp. partea ultim6 „cu severitate“ s6 se lase afar6.

Rusu: DV. sciți ce vuet mare.... (se nasce în sal6 un vuet și m6immar)... Sinodul decide, ca pasagiul cu pricina s6 fi6 șters.

La prop. comisiei, ca inv6ț6torii s6 fi6 somați a opta pentru stipendiile date de guvern pentru a-se cerceta cursurile agronomice, protopopul I. Giorgia arat6, c6 nu e adev6rat, ceea-ce se spune în raportul sen. școlar, c6 nu s'au g6sit 10 inv. care se competeze. Consistorul s'a trezit t6rđiu

cu publicarea concursului, 6r o rugare a unui inv6ț6tor din Buteni, dat6 Cons. îndat6 dup6 ce s'a publicat concursul, în „Neptanitoș Lapja“, s'a pierdut la Cons. și inv6ț6torul a r6mas pe jos. Cere dela referentul Ciorogariu mai mult6 consciențioșitate în implinirea postului s6u.

Propunerea pentru a-se crea un post de ref. ajut6tor la sen. școl., se pred6 comisiei organiz6toare.

Propunerea privitoare la mijlocele prin care s6 se ajute ș6lele poporale fiind r6u stilisat6, Dr. Oncu cere, ca s6 se scrie din nou, 6r președintele episcop aviseșce pe referentul I. Rusu Șirianu, ca propunerile comisiei, carii sunt o parafraz6 a raportului sen. școl. și nu cuprind nimic nou, s6 fi6 stilisate din nou.

Ședința, dup6-ce d-l Dr. Traian Putici se desvinov6tesce de invinuirile ce i-s'au adus de Dr. Oncu în cestia alumeului din Timiș6ra, se ridic6 la 6rele 8 s6ra.

Raportor.

Sinodul din Caransebeș.

S'a deschis de asemenea Duminec6 dup6 ce s'a s6v6rșit sf. liturgie. În vorbirea de deschidere P. S. Sa episcopul N. Popea accentu6 chemarea înalt6 a membrilor sinodului de a nisci, ca lucr6rile lor s6 fi6 roditoare și s6 produc6 bune rezultate pentru biserica și pentru înflorirea aș6d6mintelor dieceșane. Spune c6 nici un lucru bun nu se p6te face f6r6 greutate și c6 cine voeșce școlul, trebuie s6 voeșce și mijlocele. Se cere înș6, ca toți s6 se deshrace de interesele particulare, de patimi peste tot și s6 lucreze solidari și în bun6 înțelegere fr6ț6șc6, av6nd în vedere binele obștesc, binele bisericei din care s6 devin6 o fort6r6ț6 tare și neinvins6.

S'a procedat apoi la constituirea biroului, dup6 care P. S. Sa imp6rt6șeșce trecerea din viaț6 a deputatului mirenesc Teodor Cav. de Seracin și a deputatului din cler M. Blidariu. Sinodul d6 espresiune, prin sculare, condolenței pentru trecerea la cele eterne a numiților deputați. S'au prezentat apoi sinodului diferite rap6rte, carii s'au predat comisiei spre referire.

În ședința II dep. Coriolan Bediceanu a interpelat în cestiușca încasării restanțelor de dare dup6 sesiunile parohiale și a cerut luarea de m6surii în privința ac6sta. S'a cetit apoi raportul comisiei bisericeșci și raportul asupra st6rii școlilor în dieceș6.

Conferința

ținut6 la Ateneul din B6rlad în ciclul an. 1900-1901.

Primele rađe de consciința la copil.

Dela mine, care mi-am petrecut viața de p6n6 acum mai mult în cercul și în atmosfera copiilor și a școlarilor, s6 nu așteptați nici obicei-nuinț6 oratoric6, nici dicțiune elegant6 și mai puțin talent de espunere, calit6ți, ce le-ați putut semnala la onorabili conferențieri, ce m'au precedat la ac6st6 tribun6, în se-

O v6nd6toare de flori se apropie de masa mea.

Cump6rai un buchet de m6rgărit6rele. Uit6ndu-m6 la ele, m6 înșenina. Imi g6sisem m6ng6ierea. P6rea c6 plutesc într'o atmosfer6 de prim6var6. Vedeam pajisti înverđite, fluturași sbur6nd pe flori, auđeam în vale murmur de isv6re, ciripit de p6s6rele și t6te se r6sf6tau sub rađele unui s6re prosp6t și bine-f6c6tor. Viața suridea prin t6te colțurile.

„Dragoste!“

M6 întorc; era un cunoscut.

„Amin!“ — și str6ng6nd-i m6na il poftii la mas6.

S6mb6t6: Nu mai era chip s6 stau locului. C6nd m'ampuc6 dorul de duc6, plec, de-ași sci c6 merg în iad.

Am o sor6 r6t6cit6 prin p6rțile C6mpu-Lungului.

Ce e de f6cut?... Ce bine ar fi dec6 a-și av6 aripi! Cum ași mai sfida din înălțime trenul, care se

t6r6șce ca un nemernic!.. Prin vis pot sbura c6te-odat6 — mi-aduceam aminte — și nu sciam cum s6 fac s6 m6 apuce aș6 un vis și m6 trezesc h6t... în C6mpulung. D6r cum dracu s6 se mai arate visul c6nd te ține s6r6cia de p6r?..

Și acum, drag6 cetitor, 6rt6-m6 c6 te dau de osteneł6. Pl6c6-ți urechea, te conjur, s6-ți spun aș6 pe șoptite ce-am f6cut. Te rog înș6 s6 nu m6 spui cuiva, c6ci veđi d-ta... n'ași vrea s6 m6 fac de vorb6. Ei, d6r curios mai esci! Ascult6 veđi d-ta..., adec6 scii... s'au mai bine đis iți închipuesci d-ta, ce face ori-ce b6iat, care se respect6, c6nd n'are la dispoziți6 o garderob6 în care s6-și agate al doile r6nd de haine?. Ei, și aș6... și iat6-m6 la C6mpulung.

N6pte.

„La un turn uu clopot bate

Un-spre-dece jum6tate...“

cum ne spune... din p6cate

Domnul Haralamb G. Lecca..., ertare; nu g6sesc la p6cate alt6 rim6.

Am fost primit în dang6tele de clopot. R6ș6riau luminile pe la ferestre; se preg6tea lumea de biserice6. Orașul încet, încet începea s6 invieze. Pe strade se auđiau pași, vorbe, mișcare. Int6lnii cete-cete de 6meni, cu lumin6rile aprinse. Toți se duceau s6 se bucure de invierea celui-ce a propov6duit iubirea.

6t6 la colțul unei str6đi o b6tr6n6 cu un copilaș de m6n6. B6iatul somnoros se poticni de-o p6tr6. Bunic6-sa il sgudui:

„Deschide-ți ochii impiedecatu-le!“

El încep6 s6 pl6ng6. În trec6t le prinsei urm6toare conversati6:

B6iatul: Unde mergem bunic'o?

Bunica (iuțind pașii): Ei, asta-i... unde merge t6t6 lumea..., la biserice6!

B6iatul (mor6indu se): D'apoi n6ptea?..

Bunica: Haide..., haide... ađi înviaz6 d-l Christos.

B6iatul (f6c6nd nisce pași m6runței): da c6nd a murit?..

Bunica nu-i r6spunse. Sufletul ei era îmb6tat de parfumul credinței. G6ndurile îi r6ț6ceau în nescire.

Peste puțin b6iatul o întreb6 nedumerit:

„Da... mama c6nd înviaz6, bunico?..“

B6tr6na își s6rut6 nepoțelul și.. se perdur6 în întunec.

Sor6-mia st6 la N6m6ești, un sat ascuns în creștele prelungite ale Carpaților, vre-o șese klm. mai departe de C6mpu-Lung. M'am ghemuit într'o birj6 și m'am l6sat prad6 g6ndurilor. C6te-un l6trat de c6ne dela vre-o cas6 de pe marginea drumului m6 trezea, f6c6ndu-m6 s6-mi amintesc unde sunt. Tr6sura înș6 trecea înainte, l6tratul se ineca în liniștea nopții și g6ndurile m'apuc6u 6r încete și pe furii. Sumedeni6 de amintiri și vise îndr6șnețe imi treceau pe dinainte ca nisce fulgi de z6pad6.

sonul actual... Ba vă previu, că și fondul conferenței mele, departe de a vă ridica mintea prin înaltele regiuni ale științelor și ale artelor, vă va scobori pe pământ, în atmosfera familiei în care toți ne-am pomenit și din care mai târziu mulți caută a se desface pe diferite motive de egoism, de oportunism...

Nu, n'am să vă ridic nici prin ceriu, s'eu pe piscurile Parnasului, nici să vă scobor în infernul lui Dante, ci o să vă las aci pe pământ; și n'am să vă port nici prin Paris, nici măcar prin București, ci o să rămânem aci la noi acasă, pentru-că eu am convingerea, că ce este al nostru, fie și mai de rënd, mai primitiv, trebuie să ne fie mai prețios și mai vrednic de luare aminte, decât ce este străin, — vorbele marelui Cogălniceanu, că satul Baia pentru noi trebuie să fiă mai mult decât Atena...

Vă rog, Dómnelor și Dómnilor, să binevoiți a mă întovăroși cu gândul pe aripele timpului în de noi îndepărtata copilărie, nevinovată, în Arcadia ferice din care ne-au scos aprópe pe toți vârsta cu preocupățiunile și cu grijile vieții, dér care tot-deuna, prin copiii s'eu nepoții noștri ne este prezentă.

O să vă întretiu asupra primelor rațe de cunoștință la copil, rațe ce au mijit în sufletul fiă-căruiă din noi în crepusculul vieții, deși nu ne puteam da s'ema că licăriau.

Am ales acest subiect, mai întâi fiind-că cu analiza și studiul lui mă îndeletnicesc de decă de ani și apoi fiind-că aci se găsece începuturile educațiunei morale; aci aflăm temeiurile caracterului moral, fără de care nici un om, nici un popor nu însemnează mult, ca să nu dic nimic. Un om fără caracter, un popor fără morală și moralitate, este tot ce p'óte fi mai josnic și mai primejdios în societate.

Din acéstă cauză, educațiunea copiilor a preocupat din cea mai îndepărtată vechime nu atât pe ómenii de rënd, cum suntem noi, ci talente, după expresiunea familiară a onorabilului meu antevorbitor dela acéstă tribună. Platon, filosoful ideilor, carí au condus și guvernază și aci universul, propune nu numai un stat, dér și o educație ideală a copiilor. „Grădina de copii“, e idea lui Platon. V'ăși puté plimba cu gândul prin întreaga istorie culturală, spre a scóte în relief nenumărate talente, în chestia noastră, dér cred că e de ajuns să vă citez numai câte-va nume ilustre mai apropiate de noi. Cine, din pătura cultă a societății noastre, n'a audít de Fenelon, de Féan

Jaque Rousseau, de Educația mamelor de familie a lui Aime Martin contimporanul marelui Lamartin. Și în dílele noastre toți căfi cetim nițică literatură, scim că bărbații iluștri se ocupă cu educațiunea copiilor, bărbați ca H. Spencer, James, Sully, germanul Preger și Ernest Legouvé, membru al academiei franceze prin studiul s'eu „Părinții și copiii în al XIX-lea secol“, studiu tradus în tóte limbile, până într'a noastră, în care cetim așa de rar opere educative de o valóre univ'ersală.

„Copii — díce d-l Legouvé, — ocupă astăzi un loc mult mai important în familiă, acum trăim mai mult cu ei; trăim mai mult pentru ei; fă sporire de prevedere și de dragoste, fă slăbiciune și slăbire de autoritate, ne ocupăm mai mult de sănătatea lor, gândim mai mult la mulțumirea lor... le ascultăm mai mult dorințele și părerile; în fine ne ocupăm mai mult de educația lor“.

Vă să dícă, după expresiunea lui Legouvé, ómenii aci se ocupă mai mult de educația și de mulțumirea copiilor. Și pentru ce? Pentru că de rezultatele binefăcătoare de educațiunei, beneficiază întreaga ómenire. „Prin educația se ridică omul, sub tóte rapórturile, mai sus, de unde l'a aședat natura. Omul se face o ființă dumneđească prin educația, fără de care ar fi rămas o f'éră, după espresia lui Platon.

Educația îl moralisază în mod organic; îi modifică instinctele rele, le umanisază; le smulge pe unde p'óte, orí le înalță prin voință. Prin educația se impuținează și numărul criminelor și prin urmare ajută guvernelor de a păstra ordinea publică. „Și decă s'ar înlătura educațiunea, ce mijlóce ar mai rămâne!“ esclamă un mare politician. — Ar rămâne tunurile, baionetele, ciomegele, stâlpii de biciuire, caznele, celulele solitare, spândurătorile... Pe calea educațiunei omul se face mai prudent, mai pacinic, mai bun — pe calea pedepselor, infam și miserabil.

Prin educația se organizază în chip armonic familia... spre organizarea și prosperitatea ei materială, morală și socială. Gândiți-vé la o familiă ideală!

Prin educația națiunea și statul ajung la întărire etnică, crescându-le mereu puterile de conservare și de preponderanță politică (ca Germania, Anglia și Elveția cea miraculoasă.)

În fine, ca corolar al temei, ómenirea întreagă, prin educația, aspiră la perfecțiunea treptată a speței, încredințată că educația, ómonimă cu cultura, i-a adus tóte bunătățile de care se încunjură. Educațiunea

lumisând și moralisând pe toți cetățenii, ajută să se întemeeze domnia adevăratai democrații. În educațiunea trebuie să se caute soluțiunea importantelor probleme sociale, ce preocupă mințile ómenilor mari.

Regenerația societăței este, Onor. audit., regenerația individului prin educațiune.

Și acum se mă întorc la cestiune. Pentru ilustrarea tesei mele, am luat, după pilda lui Rousseau, un tip concret, pe copilul meu cel mai mic, pe Ionel.

Toți învățații se unesc în părerea că mamei îi revine rolul mai ales de educator, ér tatei cel de învățator, pentru copiii lor.

În cele ce urmază voiú schița calitățile și scăderile morale, care le-am putut observa în crescerea copilului meu Ionel. Și spre a nu scápa nici una din vedere, dați-mí voe să le cetesc, cum mi-leam însemnat, dí cu dí, cés cu cés.

a) Calități morale. Ingrijirea mamei începe înainte de nascere. Cu nascerea lui Ionel, grijile s'au mărit. Mai întâi nou născutul a fost scaldat. Baia cu scop de a se curăți copilul, e o lucrare educativă nu numai trupescă, ci și morală. Cine se uită cu drag la copilul și la omul murdar. Limbășirea nou născutului cu laptele mamei și înlăturarea aerului rece, a luminii prea vii, sunt tot atâtea lucrări morale. Și mama împlinea aceste lucrări cu mare plăcere; ea par'că nu mai trăia atâta pentru sine, ci mai mult pentru copilul ei. Și Ionel era mulțumit, era fericit. Aci am găsit încolțit germenul dragostei în inima pruncușorului. Ionel, fără să scie, iubia pe mamă-sa.

La cea mai mică trebuință a copilului, mama alerga lângă lângă lui. Ea îi curăța, îi schimba și i-i aședa rufe, după cum trebuința cerea, și Ionel îi arăta mulțumire în ochișori și pe față. Mama îl hrănea, când el simțea fómee; ea căta să-și înlătore orí-ce durere ce o simțea din când în când. Aceste ingrijiri, pruncușorul le răsplătea mamei prin cel dintăiú surís, ce l'am găsit pe buzișórele lui prin díua a 25-a după nascere. Acéstă e cea dintăiú licărare a conscienței sale. La patru luni îi sticleau ochișorii când primea s'ênul mamei; cătră c'ênă își întindea mânușitele. Ori-ce l'ar fi supărat, se liniștea când o observa.

Mama și plăcerea pentru mulțumirea lui, se contopiau într'o singură gândire. Aci am recunoscut cei dintăiú gemeni ai recunoștinței, pentru facerile de bine. Ionel era recunoscător cătră mama sa.

Chiar când implinise două luni, se speria întâia órá de miolăitul pisice și începú să țipe. Atunci mamă-sa alergă la el, îl luă în brațe, îl puse la sin, îi vorbi dulceșor, îl mângăia; apoi mângăia și pe pisica, în sf'ersit mama zímbi lui Ionel și el se liniști. Țipetele lui încetară. Mai târziu, când îl isbi același sunet neplăcut, se speria și țipă din nou, dér mai puțin; mama îl luă éráși în brațe; éráși îi vorbi frumúșel, îl mângăia, îi zímbi și îl liniști și apoi mângăia éráși și pe pisicuța. A treia órá când auđi miolăitul pisice, mama era tot lângă el. În loc să țipe, fú de ajuns, ca mama să-l privéscă și să-i zímbească, și el răspunde acestui zimbet prin alt zimbet mai dulce. Încrederea în puterea ap'érătoare a mamei încolțise în inima lui Ionel.

Uneori, când plângea copilul, mama era ocupată cu ceva lucru, și nu puté numai decât să-i dea ajutor. Astfel Ionel trebuia să aștepte nițel, une-orí până să-i p'ótă da sinul, alte-orí până să-i schimbe rufe, până să-l ia în brațe. Étă aci primii gemeni ai rábdării, ai supuneri și ai ascultării. Astfel începú să-l deprindă cu rábdarea: prin rábdare trebuia să-și supună voința lui legei necesității și voinței mamei sale. Ionel era ascultător.

Aceste prime semne de supunere și ascultare din parte-i erau negreșit cu totul nesciute, pasive. Ele erau cerute de simțul asprei trebuințe (Rousseau); erau razele poruncei hotărâtoare, a imperativului categoric. (Kant) Dér din acéstă supunere nesciută, avé să se nască supunerea sciută s'eu lucrătoare și mai târziu cunoștința, că era bine să se supue mamei sale...

Prin deprinderea copilului la alăptare și la scaldarea în anume timpuri ale dílei se puseră cele dintăiú temei la cump'et și la regulă, carí sunt tot un fel de supunere din afară.

Prin luna a 5-a când era în brațe la Ilenuța, ingrijítórea lui, decă mă vedea pe mine, Ionel îndată imí întindea mânilé și par'că mi-se ímbia să-l iau eu. Apoi mai ales pe timpul alăptării, dela mine se cerea la mamă-sa; nici odată însé dela noi nu se cerea și nu mergea vesel la Ilenuța. Ér când cel ce-l ținea în brațe, făcea o față seriósă și când Ilenuța plângea, și Ionel lua o față seriósă orí chiar și plângea. El împărțasia cu noi bucuria și suferința, va să dícă sentimentul simpatiei era dezvoltat și îl arată în mai mare măsură cătră noi, cătră părinți, de cât cătră alți străini.

Tot prin a 5-a lună am observat că avea deșteptat și simțul de onóre (!)

Par'că mă vedeam acasă, la biserica dintre castani. Uite-i pe toți, carí imí sunt dragi. Uite Petrea al Păunei, tovarășul meu de nădrăvănii, uite nenea Duțu, om de ispravă de i-s'a dus vestea de harnic ce e; uite și Silvestru posnașu, căruiă o să-i pue capul ștregăriile; mai la drépta étă și Anicuța., s'a făcut fată mare, ba o fi și măritată.. mai scii!.. Écă și părintele e he, he; iată-mé și pe mine stând cu cădelnița în mână lângă popa ca un mai-muțoiu...

Învierea s'a făcut. Înaintăm spre ușa biserice. Nenea Vasile, dascálu, a fugit înainte și s'a încuiat înăuntru. Părintele se sup'eră și bate în ușa strigându-i să deschidă. Dascálu se face că nu-l cunoșce și.. écă c'erta. De două-orí strigă popa să-i deschidă și de două-orí nenea Vasile face pe prostu și tocmai când îi strigă a treia órá, când părintele era gata..gata să-și ésdă din țipiți, tocmai atunci nenea Vasile deschide

ușile în două părți și intrăm în biserică cu toții...

Intram în Nămăești. Căsuțele v'aruite de pe marginea drumului imí păreau nisce bulgări marí de zăpadă amestecați cu noroiú. Nici un sgomot nu se auđea, decât murmurul unei v'álcele ce venea din drépta. La stânga e un deal, care imí pare și mai întunecat prin întunericul noptii. Tot la stânga, mai în fund se v'ed nisce lumini ap'ar'end și pierind. Tot de acolo vine și glasul clopotelor. Acolo trebuie să fiă mănăstirea.

Am ajuns. Feréstra dinspre stradă e luminată. Bat la geam. Nici un răspuns. V'ed pe sub colțul perdelei pe cine-va mișcându-se prin odae. Mai bat odată.

„Cine e?“..

Înghetase; nu era glasul soriórei. Mi-s'a părut pentru un moment că am greșit casa. M'eu uit mai bine pe sub perdea și recunosc pe

Tincuța, nepóta cumnatului. Decă e nepóta cumnatului, e și a soru-mii, și decă e așa, apoi mi-se pare că e și nepóta mea... măcar așa pe jumătate. Grozav imí place mie să am câte-o nepóta drăgálașe!

Cioc., cioc, cioc., pentru a treia órá. Tincuța speriată eși pe sală strigând:

„Mamă.., nu sciu cine e.., mamă“
Venii la ușe. Bum.. bum.. bum!
Mama Tincuții, Țața Marița nu-i răspunde:

— Cine e?..
— Eu!
— Cine, eu?..
— Apoi eu!
— Ce vrei?..

La întrebarea asta răspunsei cu o simulație de accent ț'erănesc:

„Dă'mí o țuică!“ Am uitat să spun, că cumnatul-meu ține căruciumă.

Țața Marița fórte n'ecăjită:
— Ce vrei?..

— O țuică!

Bisericósă cum e, începú să-mí facă o morală strașnică:

„Vino mâne. Auđi d-ta.. bețivu! Cine bea țuică în nóptea de Pasci? Du-te omule la biserică, că i fi av'end și d-ta p'ecatele d-tale și rógă-te la Dumneđeșu să-ți le ierte..“

Cumnatul meu, care auđia tótă c'erta noastră, se sculă repede din pat și de de grabă să vie să-mí tragă o cheptánélă se încălță cu cismele schimbate.

În timpul acésta mă dádu-i pe față și mi-se deschise ușa.

După-ce le strănsei mânilé la toți ne-am dus la înviere la mănăstirea de maică din deal.

Nu sciu de când duréază esistența acéstei mănăstiri. Povestea ei însé e următoarea:

De mult un cioban își páscea oile pe cósta delului ce se înclină spre sat. Odată durmind i-se arată în vis un ínger, spun'endu-i să sape la rádecina cutărui copac, c'o să dea

Dacă mă uitam mai serios, mai aspru la el, orî decă îi vorbiam cu glas apăsat, îndată făcea și el o față serioasă se simțea blesat și începea să plângă.

Slabele licări ale iubirei, ale încrederei, ale recunoștinței, ale supunerii, ale onorei, formau întâia zare a conștiinței morale a lui Ionel. El simțea deja, fiă și numai fără să-și scie da semnă, că nu era bine să se supere pe mama-sa care-l iubea; el începuse să simțea, că mama-sa nu era numai pentru dînsul în lume și cu această par'că simțea, că și el însuși nu era în lume numai pentru dînsul. Eită germele ideii de datorită și de drept încolțit în inima lui Ionel. Și cum îl învăța mama, fără să scie?

(Va urma.)

Conferență preoțescă.

— 22 Aprilie.

Onorată Redacțiune! În 4 Aprilie, adică Miercuri după Paști, s'a ținut conferența preoțescă a tractului Brașov sub conducerea veteranului d-n protopop I. Petric. Nu află de prisos a da publicității câte-va amănunte despre această conferență.

Fie-care om cu carte este convins despre folosul, ce aceste conferențe, inaugurate de I. P. S. Sa Metropolit Ioan Meșianu, îl aduce preoțimii și prin ea, poporului nostru. Cu mare entuziasm s'a primit inaugurarea lor; d'ér, durere, aceste entuziasme au fost numai un foc de paie. Se observă deja rēcělă și desinteres.

Causele sunt neexplicabile: s'eu prea mare comoditate, s'eu nepăsarea și egoismul personal al unor on. preoți. Aceste considerațiuni, precum și absența nemotivată a mai multora a îndemnat pe preotul I. Broju să interpeleze presiidiul: decă conferințele sunt s'eu nu obligătoare pentru preoți? După afirmativul răspuns, conferința a decis: ca atât prezența, cât și absențarea motivată și nemotivată a membrilor să se facă cunoscută Maritului Consistor.

Am asistat zilele trecute și la conferințele învățătorescilor și 'n această privință și 'n multe altele am învidiat pe învățători. Nu este nici o rușine decă vom învăța ceva bun dela aceia, pe cari îi privim ca subalterni ai noștri.

Trec la partea literară a conferinței. D-l protopop B. Bănuțescu, ca președinte al comisiunii literare anunță, că s'au prezentat trei operate, pe cari le recomandă de a fi cetite în conferință.

Intâia lucrare cetită a fost, a preotului I. Broju despre „Preoții se îndemne pe poporeni să 'nfințeze fonduri preoțesci separate de cele bisericesci fără ca să mai aștepte ajutor dela stat“.

A doua lucrare a fost a preotului R. Verzea „Combaterea luxului și a femeii“. A treia lucrare, a preotului I. Gavrilăscu „Preotul se conduce poporul în cunoștințe economice de câmp și de crescerea vitelor“.

Tôte operatele au fost luate cu pricepere, ér conferința a recompensat zelul și succesul disertanților prin votarea de mulțămîta protocolară.

Mai mult s'a insistat la tema primă, care privește mai de aproape subsistența atât de mult periclitată. Fiind vorba despre fondul de pensiuie preoțesc, d-l deputat sinodal protopresbiterul V. Voina a fost invitat să dea deslușirile de lipsă cu privire la modul după cum dorește Prea Ven. Consistorul Arhidiececan să rezolve această chestiune arhîndă. D-l deputat sinodal a fost rugat mai departe să stărue cu ocaziunea desbaterilor sinodale numai pentru două clase de pensiuie mai corîspundătoare, precum și pentru o egală proporție la toți funcționarii bisericesci cu privire la anii de serviciu. Tot de-odată conferința și-a exprimat dorința să se înceteze cu întregirea parochiilor prin preoți necalificați și moralisti.

Cu această s'a finit conferința preoțescă din tractul Brașov față de care pe viitor suntem îndreptățiti a pretinde mai mult interes.

Un membru al conferinței preoțesci.

SCIRILE ȚILEI.

— 14 (27) Aprilie.

„Ajutorul de stat“ și preoții uniți.

Dilele trecute au sosit la consistoriul metropolitan din Blășiș 94,195 corone, bani asignați ca ajutor de stat. (Din suma această 36 mii corone, aproape jumătate sunt din așa numita „milă împărătescă“). Guvernul a procedat cu această împărțire cât se pôte de volnic, căci din lista propusă de consistoriu (de 625 preoți) a șters 142 dintre cei mai lipsiți și vrednici, ér celor lați le-a dat unora câte 60, altora până la 1200 corone. Așa-dér nu s'a ținut semnă nici de recomandăția consistoriului metropolitan, și nu s'a asignat nici suma propusă de el desconsiderându-se ast-fel drepturile lui ca autoritate superioară bisericescă. Pe lângă această vice-spanii și solgăbirii mai umblă pe căi rușinoase să demoralizeze pe preoți scriindu-le, că au să-și capete ajutorul dela Metropolitul și încă fără de nici un scđdămint.

Vice-spanul dela Făgăraș însă a pățit'o, căci adresându-se cu o încunoscioșitate de această la preotul Petru Langa din Șercaia, acesta i-a răspuns cu curaj și cu demnitate, spuindu-i, că un asemenea ajutor nu primesce, că a renunțat odată pentru tot-déuna încă din anul trecut la această „cinstă“ cu arginții lui Iuda, că nu va face „nyugta“, căci cu ast-fel de „incunoscioșări“ e batjocurită numai biserica, preoțimea și Metropolitul!

Regele și Regina României au plecat Miercuri s'era la Abbazia, unde vor petrece până la 5 Maiu v. La gara din Budapesta Suvranii români au fost întâmpinați

de Majestatea Sa monarchul nostru și salutați cu căldură.

Festivitate școlare la 10 Maiu. Cu ocaziunea zilei de 10 Maiu se va ține în Bucures. I o mare festivitate școlară. Ministrul instrucțiunii publice a întrunit pe profesorii și măestrii de gimnastică dela școlele din capitală pentru a stabili programul. Festivitatea se va ține la Ateneu. Tôte corurile liceelor și gimnasiilor bucu-rescene se vor reuni. Elevii vor executa trei piese: „Trăescă Regele“, „10 Maiu“ musică de G. Ionescu, și „Imnul vînătorilor“ de Wachmann.

Distincțiune. Cunoscutul baritonist Dumitru Popovici a fost decorat de Regele Carol cu crucea de cavalier al „Stelei României“.

Invățecii de meserii și Fundațiunea Ioan Vișa. În sinodul protopopesc gr. cat. al Sibiuului ținut la 4 Aprilie a. c. s'a cetit între alte rapôrte și o statistică despre învățecii de meserii: născuți în singuratecele comune ale protopopiatului. Din 17 parochii se află de prezent 41 elevi de meserie. Fundațiunea Ioan Vișa se va înactiva, probabil, în anul viitor, și la conferirea de știpendii din această fundațiune vor fi preferiți tinerii de ambe sexe aplicați la meserii s'eu comerț de pe teritoriul acestui protopopiat.

Dar pentru biserică. D-l avocat și fisc-comit. Dr. Georgiu Limul din Bistrița cu ocaziunea închierii tîrgului cu privire la clădirea bisericii noue în Rebrîșóra, locul s'eu natal, a donat acestei biserici 200 cor. În numele comunității bisericesci i aducem cuvenita mulțumită. — Rebrîșóra, 20 April 1901. Anton Precup, preot. Dumitru Acul, curat. prim.

Mare catastrofă. În comuna Griesheim de lângă Majna-Frankfurt, s'a întemplat alaltăer o mare catastrofă. S'a iscat foc într'o fabrică chemioă, unde se pregătesc materii explosive și în urma focului s'a produs o teribilă exploziune, care a pustiit fabrica și a stins viața a numeroși omeni. Până s'era la 6 ore trei cazane au explodat și atunci a luat foc și comuna Șvanheim din apropiere. Numărul jertfelor este de 150 morți și 140 răniți. Locuitorii comunei au trebuit să și părăsescă vatra familiară.

Secta Nazarenilor. În temnița „Csillag“ din Seghedin sunt închiși 34 de Nazareni, cari fiind înrolați în armată n'au voit să prindă arma în mână, căci dela această îi opresce convingerea lor religioasă. După-ce și vor face pedepsă, érași vor fi duși la casarmă, d'ér, precum s'a dovedit până acum, de frica pedepselor ei nu se vor abate dela principiile lor, pe cari și-le întemeiază în sfânta scriptură, ci mai ales prin suferințe se vor întări în credința lor. Directorul temniței decă a făcut o reprezentația la ministru, cerînd ca prin blîndețe și pe basa sfînteii scripturii să fiă ca-

paocitați Nazarenii, că a apăra patria cu arma în mână și a te jertfi pentru ea nu stă în contradicțiune cu religiunea creștină.

Incassarea dărilor în România a dat pe luna lui Martie cu 4 milioane mai mult, decăt în aceeași lună a anului trecut. Contribuțiunile directe au dat cu 800,000 lei, contribuțiunile indirecte cu 650,000 lei, monopolul cu 500,000 lei și căile ferate cu 2 milioane lei mai mult.

Cinci copii uciși. În satul Korancez din Francaia au fost uciși în nopțea din Lunea trecută 5 copii ai țeranului Briere prin împunsături de oușit și lovituri de ciocan. Țeranul, tatăl lor, avu și el câte-va împunsături neînsemnate de oușit. El istorisi, că în nopțea aceea întorcându-se dela cârciumă a fost atacat de doi indiviți în curtea casei sale și a cădut la pămînt leșinat, deșteptându-se mai târziu s'a putut tîri în casa vecinului. Cănele de pază a fost aflat și el ucis. Fiind ascultat la tribunal Briere s'a încourat în spusele lui și aflându-se în gunoii propriul s'eu ciocan și pieptarul plin de sânge, aceste lucruri au deșteptat bănuiala contra lui și a fost arestat. A mai surprins, că mâinile și cămașa lui erau pătate de cernelă. Pe când într'un șifoner al lui s'a aflat între hainele scotocite o sticlă de cernelă răsturnată. El negă a fi comis gróznica faptă pe care, decă a săvîrșit'o, orî numai în nebuniă a putut'o face, ori din causă, că voia să se însore din nou și femeia, în care era amoresat până la nebuniă, n'a voit să-l ia din cauza celor 5 copii.

Convocare.

Despărțămîntul Făgăraș al Reuniunii învățătorilor din archidieceasa gr. cat. de A.-Iulia și Făgăraș, — își va ține adunarea de primăvară Duminecă și Lună în 19 și 20 Maiu st. n. a. c. în comuna Vad, la care se invită P. T. membrii, precum și toți binevoitorii scolei populare.

Program: Ședința I. Duminecă în 19 Maiu n. 1) Invocarea spiritului sânt la 7 ore dimineața; 2) Constatarea membrilor prezenți; 3) Deschiderea ședinței; 4) Asistare la esamenul clasei a II-a cu inv. dirigent Octavian Popp; 5) Cetirea disertației „școla ca factor de civilizația“, de învăț. Ioan Cociș; 6) Alegerea comisiunilor: pentru aprecierea esamenelor și a disertațiilor, — înscrierea membrilor noi și încassarea tacselor; 7) „Cultura plantelor de nutreț și irigare fînațelor“, preleger economică de d-l membru Alban; 8) Esamenul de vară din clasa I-ă cu învățătorul G. Cosma.

S'era producția teatrală și joc.

Ședința II, Lună în 20 Maiu n. 1) Deschiderea ședinței la 8 ore a. m.; 2) Presentarea memoriului elaborat de birou, ce e de a-se subșterne comitetului central; 3) Censurarea catalogului opurilor pedagogice mai valoroșe, ce sunt a-se procura pe s'ema bibliotecii despărțămîntului; 4) Comunicarea decisiunii și petițiunii comitetului regnicolar inv. înaintată Esc. S. D-lui ministru de culte, din incidentul revisuirii legii de pensiu. inv. — prin membrul nostru d-l N. Alban; 5) Raportul comisiunii pentru aprețierea esamenelor și a disertației; 6) Raportul com. pentru încassarea taxelor; 7) Causa diurnelor și speselor de cărașie cu ocazia adunării despărțămîntului; 8) Cetirea și verificarea protocolului din adun. trecută; 9) Eventuale propunerii; 10) Defigerea locului și timpului adunării de tómnă; 11) Designarea prelegătorilor și discuțiunilor pentru adunarea de tómnă; 12) Alegerea alor 2 membrii verificatori; 13) Inchiderea ședinței.

Șinca-vechiă, în 21 April. n. 1901.

Biroul despărțămîntului Făgăraș:

President:

Secretar:

Ioan Popp,

Octavian Popp

inv. dirig.

inv. dirigent.

Apel.

Subscriși formăm o comună pur română, căci abia e 400 suflete numărul nostru, și am constat sub feudalism din 24 sesiuni colouicale.

de-o ușe. S'a săpat și s'a găsit scobită într'o stâncă mănăstirea.

Mai spun țeranii localnici, că în nopțea învierii dec' ascuți în partea de sus a altarului, s'aud nise cântece ingeresci, pe cari le aud mai cu semnă copiii până la cinci ani și dintre omenii mai în vîrstă forte puțin.

În mănăstire. Prin fumul dela luminări maicele aședate în strănile din dreapta și din stînga păreau nise fantome. Cântau cu ochii plini de rugăciune și sufletele lor par'că se topiau în evlavia cântării. Paliditatea obrazilor lor itî încremenea pe buze orî-ce zimbet ateu și te simțiai pîtruns de sîntenie.

M'a pîtruns cântarea lor, m'a pîtruns adênc și retras în strana mea din fund, mă bucuram cu ele de învierea Mântuitorului. Bucuria această mă rēcioria și par'că 'mî ridică de pe suflet povara grijilor. Gîndurile mi-se demoliseră și se odihniau liniștite în lăgănul mî-

găerei. Mîngăerea această nu era decă proectarea credinței, ce începuse să-mi umplă sufletul.

Glasul uneia dintre maici mă răpi cu desevîrșire. De câte-orî începea să cânte, când îi venea rîndul, inconșiu imî întorceam capul spre dînsa. Avea ceva neprețut de fermecător în tărăgănela cu care își ducea cântarea. Ascultându-o, părea, că dispăre tótă lupta acestei vieți obositoare și că nu mai rămâne în univers, decăt un vis melancolic și mîngăitor.

Maica Sofia, așa o chema. N'avea mai mult ca două-deci de ani. O privire visătoare..., pierdută îi împodobia obrazii ei palidi. Mă uitam la ea și nu-mî venea să cred gîndurilor. Cum?... Aceste tinerete, care aude dîlnic frasa: „cu adevărat deșertăciune sunt tôte“, să fiă atîta răpită de credință, încât să nu mai vadă nimic în jurul ei?... Au nu pute să vadă ea, că chiar această deșertăciune a vieții itî dă posibili-

tatea să guști într'o clipită o fericire eternă? Maica Sofia n'a găsit nici un farmec într'un răsărit de sóre, într'un ciripit de păserică, s'eu în tainicul unei șopte?

Am plecat îngăndurat. Chipul drăgălaș și nevinovat nu-mî eșia din minte. Cum a-și fi vrut să-i vorbesc! Simțiam, că numai ea în lumea asta ar puté să mă întelégă. O, și cât eram de departe de dînsa! Între noi era o prăpastiă, imposibilă de trecut. Ea plutea în sferile ceresci, în lumile mîngăerii, pe când eu mă tîram pe pămînt luptându-mă cu anii, ca să mă pot odihni o clipă. Ce prăpastiă!...

Și astăzi, după atâtea zile, tot mai mi-e dor de dînsa. O voi mai vedé vre-odată?... Cine scie!... O vîd tot mai departe... tot mai departe, dispărînd într'o aureolă cerească.

Z. Bărsan.

Avem case parohiale moderne și biserică pompoasă edificată în a. 1866. Și avem o școală de lemn cu 3 încăperi făcută în a. 1851, dăr aceea a distrus-o timpul. De 3 ani ținem casă închiriată de școală.

Spre facerea școlii noue pe un loc mai potrivit în mijlocul comunei, am cumpărat o grădină cu 450 corone. Am cedat din dreptul pășunatului 600 corone; am hotărât un arunc de 600 corone și avem ceva material de piatră și lemn. și totuși ne lipsește suma edificării de 2400 corone, care o putem câștiga numai pe calea colectei dela binefăcătorii marinimoși.

Cum-o suntem un popor vizuros și de viață, dovedim cu acea împrejurare, că de aici au eșit căpitani comandanți Michael și Gal în a. 1437 cum arată Nr. 2 pag. 14. și Nr. 55. 56 și 57 anu 1873 din fôia Asociațiunii „Transilvania“. De aci avem un preot, un învățător și prin 1856 mai eșiră de aici din mijlocul nostru doi inteligenți, un maior și un diarist. Astăzi cercetăm de aici patru studenți școlile din Năsău și 6 prunoi mă-struile, tot semne acestea îmbucurătoare, că suntem doritori de înaintare și cultură.

În lipsă estemă, pătruși de convingerea, că școlă noastră are și ea chemarea sa culturală, apelăm la bunăvoința inteligenței române, și vă rugăm să binevoiți a ne întinde un ajutor ôre-care pentru edificarea școlii.

Ofertele marinimoșe, cari se vor quita în diarele noastre, rugăm a le adresa domnului Petru Mureșian Sireaganul proprietar în Sireag (p. u. Somkerék, comitatul Solnoco Dăbăca.)

Sireag, în 31 Martie 1901.

Reprezentanța școlară: Grigorie Mureșan preot, Petru Mureșan, Toma Mihaise învăț., Grigore Moldovan curator I., Ioan Rus cantor, Alexandru Rebreau, Teodor Mure-an, Gavrilă Mureșan, Samuil Maierian, Grigore Mureșan, Gavrilă Rus, George Ilu, Vasile Rus tet, Simeon Telcian, Niculau Mureșan.

NECROLOG. Cu inimă înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoștinților, că prea iubita soție, respectivă soră, cumnată, mătușe Marietta Farkas nasc. Eremia, după un morb îndelungat, împărțită fiind cu Sf. Taine, s'a mutat la cele eterne Joi în 25 Aprilie n. 1901 la ôre-le 7 dim. în etate de 23 de ani. Rămășițele pămăntesci ale scumpei și neuitatei răposate se vor ridica din locuința sa, Strada Prundului nr. 15, Sâmbătă în 27 Aprilie n. la 3 ôre p. m. și se vor depune spre vecinicia odihni în cimitierul Bisericii Sf. Nicolae din Prund.

Brașov, în 25 Aprilie n. 1901.

Ignat Farkas, ca soț; George Eremia, Tațiana I. Spudera, Paraschiva I. Bertescu, ca frate și surori; Ion Spudera, Maria Eremia, ca cumnați; Gogu, Cornelia, Alexandru Eremia, ca nepoți. Numeroși unchi, mătuși, veri și verișore.

Fie-i țărâna ușor!

SCIRI ULTIME.

Londra, 26 Aprilie. Din Pretoria se anunță, că o colonă mai mare engleză, care mergea din Lidenburg spre Machadodorp, a fost surprinsă de Buri. Catastrofa s'a întâmplat în apropiere de riul Crocodil. Englezii s'au luptat vitejese, însă după căderea majorului Twysord, s'au predat Burilor.

Belgrad, 26 Aprilie. Radicalii moderati și liberalii au dat o proclamație comună, în care provocă poporul să se grupeze în jurul regelui, acum după publicarea noii constituțiuni.

Sofia, 26 Aprilie. Principele Ferdinand este așteptat să sosescă în 29 Aprilie aici.

Literatură.

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagina I—VIII + 213. Preț 2 cor. (+ 20 b. p.)

Importanța și valoarea matematicii în școlă populară.

Disertațiune, citită în 5 Aprilie 1901, în conferința învățătorilor din cercul Brașovului de Romul Frateș.

Rüegg împarte obiectele de învățământ din școlă populară în trei grupe. De grupa primă se țin obiectele ideale: religia, limba și cântul, de a doua cele reale: aritmetica, geometria și studiile din științele naturale, 3r în fine grupa a treia conține dexteritățile: desenul, scrierea și gimnastica.

În grupa a doua, după cum vedem, sunt puse în locul prim aritmetica și geometria, cele două fice ale matematicii.

Matematica, după cum ni-se prezintă ea ca obiect de învățământ în școlă populară, a fost pusă deja de când au început a-se înființa și ridica școli pentru popor, totdeauna după religie și limbă în locul cel dintâi. Că matematica s'a bucurat și se bucură de o vață atât de mare ca obiect de instrucțiune în or-ice școlă populară bine organizată, vine din importanța cea mare, ce o are ea asupra culturii formale și reale a elevului.

Durere numai, că geometria, una din cele două fice ale ei, a fost și este încă și astăzi mai mașter menajată decât prima, decât aritmetica. Causa a fost și este, că geometria s'a tractat în școlile populare, și se tractează încă în mare parte și azi, după metoda și sistemul lui Euclid. — Ca atare ea n'a putut să aducă, pentru elevii școlii populare, rólele binefăcătoare, de cari este capace. Ea ar avé o influință extraordinară de însemnată asupra dezvoltării culturale a elevului, decât s'ar preda micelor vârstări ale unei națiuni în mod rațional și nu ca știință sistematică—câci în cele mai multe cazuri, când e vorba de geometrie, nu numai laicii, ci chiar și unii dintre învățători, se cugetă numai la figurile încornurate din geometria și la documentările științifice asupra acestora, cu cari au fost chinuți în tineretele lor, ca școlari, și din cari n'au tras nici cele mai mici folosuri.

Dér nu este aici locul, ca să vorbesc mai de aproape despre metoda geometriei și a aritmeticii în școlă populară, și, ca să nu deviez, mă reintorc a vorbi despre importanța mamei acestor două fice în această școlă. Dinter numesce matematica „o piatră pentru ascuțirea, agerirea, spiritului“, 3r Herbert îi dice: „Die Priesterin der Deutlichkeit und Klarheit“.

Importanța, ce o are matematica asupra dezvoltării și ageririi facultăților spirituale ale elevului este indiscutabilă. Matematica se adresează deja dela început nu la memoria, ci la judecata copilului; îl silește să cugete, să rezoneze și acesta este principalul ei merit pentru cultura formală a elevului.

Aflarea unei reguli din aritmetică de ex. pe baza unor exemple date, judecându-le, comparându-le unele cu altele și trăgând concluziuni, apoi aplicarea ei în diferite cazuri speciale din viața practică, nu sunt tot atâtea lucrări ale unei cugetări și judecăți clare și logice?

Apoi cunoscut este, că cine cugetă și judecă clar și logic, tot așa se și exprimă. Studiul matematicii are așa dără o influență nu mică și asupra modului de a vorbi. Trebuie să consimțim cu părerea lui Kehr, că mai că nu există alt studiu, care să cultive în așa măsură ca matematica precisiunea cugetării, agerimea judecății, temeinicia raționării și claritatea spiritului. — Și nu este acesta de cea mai mare valoare pentru cultura spirituală a omului?

Copilul la studiul matematicii trebuie să se convingă însuși, că aceea ce învață „este așa, pentru-că așa trebuie să fiă și pentru-că nu poate fi altfel“. Matematica însă formează un întreg bine încheiat. Urările stau aci în cea mai strinsă legătură cu cauzele și viceversa. Neînțelegerea acestora eschide priceperea celor dintâi. Aici nu e ertat să-și scape din vedere său să uițe ceva. — Purcedând învățătorul la predarea acestui studiu în mod rațional, copilul, dezvoltându-i-se atențiunea, ajunge a întui lucrurile cât se poate de temeinic și

clar. Și facultatea întuirii odată dezvoltată, nu e de importanță numai la studiul matematicii, ci are o influință asupra temeiniciei și clarității tuturor cunoștințelor, ce și-le câștigă cineva în decursul vieții sale.

Ce bucurie nu simte inima copilului, când aceea ce afirmă e în stare să și documenteze, căci am 3is, că la studiul matematicii, copilul are să lucre și să caute însuși adevărurile! Și cât nu câștigă școlă, când poate aduce pe școlari acolo, ca ei să nu vorbescă numai în vânt, ci să scie ce vorbesc și să vorbescă ce știu, căci, 3eu, sunt multe cazuri, unde copiii își apropiază (insușesc) păreri și cunoștințe despre lucruri, fără a fi în stare a-și da mai cu de-amăruntul sâma despre ele!

Am 3is ceva mai înainte, că elevul la studiul matematicii, trebuie să se convingă însuși, că ceea ce învață „e așa pentru-că așa trebuie să fiă și pentru-că nu poate fi altfel“. La acest adevăr poate el ajunge, numai dacă își încordă puterile sale spirituale, decât le pune la muncă. Muncind el spiritualmente și vedând, că munca lui nu e degéba, în el se dezvoltă o poftă de lucru, care îl însufleșce nu numai cât timp stă pe băncile școlii, ci îl însoțesce în întreaga s'a viață. El devine un membru, care numai spre lauda societății în care trăesce, poate fi. — Nu numai atâtea el tocmai vedând, că o muncă stăruitoare îl duce la scop, câștigă acel curagiu și acea stăruință, cari se prefac în a doua natură și cari sunt o notă caracteristică a lui în or-ice întreprindere. El nu se va sfii nici odată de greutățile vieții și cu pieptul deschis va întâmpina or-ice necazuri.

Tot mai înainte am amintit și aceea, că matematica formează un întreg bine încheiat. Aci nu e iertat să sarî dela α deodată la ω , ci trebuie să iai alfabetul dela început până la sfârșit literă de literă, în mod genetic. Prin acesta deprinzi pe școlari încă din frageda tinerete la ordine, punctualitate și adevăr.

Ba chiar și la dezvoltarea și cultivarea simțului estetic conlucră matematica foarte mult. Ore ordinea, ce domnesce în acest studiu și regularitatea formelor geometrice, se nu fie potrivite a cultiva acest simț? În chipul acesta studiul matematicii în școlă populară nu are numai acea importanță, că dezvoltă și ageresce facultățile spirituale ale elevului, ci e de mare valoare pentru educațiunea lui etică și deci conlucră și la formarea caracterului lui.

După-ce am relevat în trăsături generale, ce importanță are studiul matematicii în școlile populare, în ceea ce privește partea formală a educațiunii, să punem un pas mai departe.

Cunoscut este, că scopul școlii nu constă numai în aceea, ca să dezvoltă și să agerescă facultățile intelectuale și să pună o basă solidă pentru formarea caracterului, ci ea are să înzestreze pe elev și cu un cvant de cunoștințe reale, pe cari el să le potă aplica și cari să-i fiă de folos în viața practică.

Cine dubitează de valoarea și importanța cunoștințelor matematice pentru viața practică? Nu numai pentru acela, care în urma oficiului său trebuie să și aproprieze atari cunoștințe, sunt ele de lipsă, ci fiecare membru al societății omenești trebuie să posedă pe cele mai indispensabile.

Țăranul ca și neguțătorul, sâracul ca și bogatul, servitorul ca și domnul trebuie să scie socoti și calcula, „decă nu vrea să ajungă pe mâna înșelătorilor și să trăiască în dependență de alții“.

Fără a altera întru nimic valoarea computului în scris, nu pot să nu scot la acest loc în relief importanța computului mental pentru viața practică. Și asta mai ales pentru clasele mai inferioare ale societății omenești.

În viața de toate zilele omul nu poate umbla vecinic cu condeiul său cerusa și cu hârtia la sine, ba nici timpul nu-i permite, ca la or-ice cumpărare său vânzare să și socotescă prețul mai întâi pe hârtie. Decă nu scie socoti repede, fără hârtie, ușor poate fi înșelat. Dér aceste cunoștințe unde să și-le câștige de ex. plugarul? Praxa vieții îl face — vrând nevrând — să și aproprieze

prieze adî una, mâne alta, din cele mai indispensabile. Dér aceste nu sunt temeinice, n'au o basă solidă, ca acelea pe cari și-le câștigă sistematic în școlă, pe baza celor dintâi el totuși trebuie să trăiască în dependență de alții. El nu se poate mișca pe picioarele proprii, pentru-că nu are siguranța, ce ar trebui s'o aibă.

Apoi, domnilor, există meserie, care se nu pretindă o bunicică dosă de cunoștințe din geometrie?

Să ascultăm, ce dice Kehr în privința acésta: „folosul material al geometriei ese la ivelă mai cu sémă în afacerile vieții practice, pentru-că cele mai multe meserii se razimă pe principii matematice. Vrea zidarul să calculeze volumul cubic al unui zid, ca să afe cantitatea materialului de lipsă pentru zidire; vrea lemnarul se facă planul împreună cu preliminarul de spese pentru edificarea unei case; vrea t3mplarul să calculeze volumul unui butuc (trunchi) și valoarea lui; vrea putinarul său trifțărarul să socotescă cât de mari să fiă vasele, cari are să le facă, ca să conțină o anumită cvantitate de fluiditate; vrea fierarul, lăcătușul, mașinistul său strungarul, spoitorul, ferestrarul etc. etc. să calculeze valoarea și să desemneze lucrările, ce le-au făcut său ce au să le facă: lor precum și tuturor meșteșugarilor, cari lucră în lemn, piatră metal etc. cunoștințele geometrice le sunt indispensabile, pentru-că probând în c3ce și incolo, se risipește material, bani, timp și scumpă putere de muncă. Nu numai pentru meseriaș, ci chiar și pentru econom e de dorit, ca să posedă cunoștința elementelor matematice“. — Plugarul sîrguincios simte ad3nc lipsa acestor cunoștințe, când vede, că nu e în stare a-și calcula mărirea și valoarea unui loc de arătură, a unui fanaț său a unui plan părăginit, pe care vrea să-l cultive, său să socotescă cât l'ar costa un șanț pentru scurgerea apei, drenagiul unui loc apătos său umplerea cu pământ a unui lac“.

3tă deci valoarea materială a matematicii, ca obiect de învățământ în școlă populară!

Reasumând cele 3ise: matematica conlucră în trei direcțiuni la realizarea scopului educațiunii. În primul loc dezvoltă și ageresce facultățile spirituale ale elevului — dintre acestea mai ales cugetarea și judecata logică și facultatea de a întui — în al doilea, ea îl înzestrează pentru viața practică cu o bunicică dosă de cunoștințe reale, 3r în al treilea, conlucră și ea la formarea caracterului.

Insemnătatea cea mare, ce o are studiul matematicii în școlă populară, ni-o documentează și împrejurarea, că nici unul dintre obiectele de învățământ din această școlă nu are o așa bogată literatură ca acésta.

În privința metodică nici unul nu e așa bine scărmanat și din toate punctele de vedere tractat ca matematica, și încă din partea celor mai mari capacități pe terenul pedagogic.

Câte-va din cauzele

cari au împiedecat dezvoltarea comerțului și industriei la poporul român.

Pentru o progresare economică se cer două condițiuni principale: industrie și comerț. Referitor la acestea un mare învățat frances Dros dice, „cele două mijloce de a înainta civilizațiunea, sunt de a propaga morala și industria, căci prin tr3nșele obiceiurile devin mai binefăcătoare și averea mai generală. Acestea sunt motorul, care cauză mersul necontenit spre perfecțiune, de care ne putem apropia, fără însă a o ajunge vreodată și pe care Guizot o exprimă, cu cuvintele: „Civilizațiunea este iut3la progresului“.

Comerțul și industria sunt deci un măsurător pentru starea culturală a diferitelor popore. La nici un alt ram de ocupațiune nu se observă într'un așa mare grad legătura strinsă dintre progresul omenești și dezvoltarea lui, ca la comerțul și industria. Lucrul acesta s'a esperiat cu adevăr în toate timpurile, dér este cu mult mai evident astăzi, când industria și com.

au ajuns să formeze epoca în istoria omenimei. Să ne închipuim numai lucrurile de cea mai înaltă perfecțiune, pe cari le săvârșesc Nord-Americanii! Ei dezvoltă un progres uriaș, a cărui basă este industria și comerțul.

Observând acestea, dacă ne întorcem privirea la starea culturală și economică a poporului nostru, vom vedea că-i lipsesc aceste condiții în măsură însemnată. Căusele cari au împiedecat dezvoltarea acestor ramuri de ocupațiune la poporul românesc, provin din însăși firea poporului nostru și din împrejurările nefavorabile, în care a trăit în decursul vremurilor.

Deja la prima cercetare vedem, că trăsătura dominantă în firea Românului este trăgănarea, sau ceea-ce în limbajul mai tehnic se numește lipsă de inițiativă. El însuși arată aceasta când dă: „E greu Românului până s'apucă, că de lăsat să lasă numai decât“.

Timpuri mari a parcurs poporul nostru dela plantarea lui în aceste regiuni. A trăit câtă-va vreme ducând o viață liniștită și mulțumitoare. Pământul de abia s'găria, da un rod îmbelșugat, vitele aveau o enormă întindere, ca să pască și să se înmulțească, pădurile erau mari și bogate, fructele se găseau în abundență, venat prea destul. Tote acestea condiții au produs un popor cu o fire amabilă, o poezie populară bogată și frumoasă, un caracter ușor și dulce, o muzică delicioasă, o minunată dispoziție la visuri cu ochii deschiși, o deplină toleranță religioasă, căci gura raiului era pe plaiuri, și raiul se deschidea pe câmpii, pe colnice și prin păduri; dă tot aceste condiții au produs în același timp în sufletul Românului și o grăznică apatie, o totală lipsă de a dori un altfel de traiu mai bun, un suveran dispreț pentru muncă, precum și o mare nepăsare de ziua de mâine: „las' c'oi face, să fiu eu sănătos“, e dicerea Românului.

Este știut, că țările dotate de natură cu pământuri grase, lesnicioase la cultivat și la păscut, în care populațiunea nu poate ajunge, ca să consume, ceea ce o muncă minimă produce cu îmbelșugare, acele țări au dat naștere celor dintâi societăți civilizate, dă au fost și cele dintâi, cari mai tară s'au înțelenit în loc într'o miserie învinsibilă. Aceste țări au fost binecuvântate numai în trecutul depărtat, când idealul tuturor popoarelor era mai mult lumea cealaltă, când apriga luptă internațională pentru a trăi nu se născuse încă, și când progresul nu dezvoltase o sumedenie de gusturi rafinate și de trebuințe nouă. Pe atunci indolența nu era defect grav și nimic n'a dezvoltat dulcea, dă fatala indolență, decât traiul prea ușor pe un pământ prea rodnic. Viața acesta f-ricită însă a fost îngropată de vremuri; facla progresului apoi a trecut în mâinile acelor popoare, pe care împrejurările le-au silit să trăiească pe pământuri mai aride, sub o climă mai aspră, în mijlocul unei naturi mai puțin favorizătoare și prielnice, căci acestea au fost silit la muncă grea și necontentată pentru a putea vieții; s'au deprins să învingă dificultățile, să subordoneze forțele naturii, să reflecteze mai mult, să se perfecționeze, să inventeze, să adune rezerve în prevederea lipsurilor, cari rezerve sunt pârghia cea mai puternică a progresului.

Poporul român deci, în timp de pace retras n'a știut și n'a voit să întreprindă vre-o lucrare mai de valoare pe terenul economic. Vremile moderne l'au surprins fără de veste și împrejurarea acesta l'au împintit a se emancipa prea de-odată din starea patriarhală, în care se afla străbunii săi. El a intrat în teribila frământare economică a veacului al XIX-lea, în înspăimântătoare luptă pentru existență a popoarelor de astăzi cu moravuri, cu apucături, cu caracter antic, laudabil pentru poezii, dă rău privit de economiști. — Din contră în vremea aceasta, țărani țerilor occidentale să transformaseră complet, ei încetaseră de a face poezii frumoase și de a cânta faptele eroilor din basme, dă în schimb stringeau banii albi pentru zile negre, deveniră foarte activi, muncitori, foarte atenți

la tôte descoperirile veacului, îngrășau pământul, îl cultivau cu instrumente perfecționate, prășiau vite de soiuri ș. a.

Dă mai este un alt defect, care a împiedecat în mare măsură progresul economic și cultural al poporului nostru și care se vede peste tot în acțiunile Românului. Acesta este lipsa simțului de păstrare. Țăranul nostru muncește numai pentru cât îi trebuie și când îi trebuie și cheltuește tot ce câștigă: „Oitrăi cum oi putea“, adică, dă are trăește din belșug, și dăcă n'are, cam rădă. Așa își dăcă Românul, fără să înlăture, ba nici măcar să bage în sēmă neajunsurile, ce-l așteptă în urma neprevederii sale.

La lipsa simțului de păstrare au contribuit, ce-i drept și nesiguranța din trecut, când singura casă de economie posibilă era ascunzătoarea din sinul pământului; de asemenea a contribuit la acesta și prea marea spoliare din partea proprietarilor.

Este o lege generală, anume: *viața este luptă*. De sub această lege nici un popor n'a putut a-se subtrage nici în trecut și nu va putea nici în viitor; dă așa sbuciumări continue, ca și acelea, cărora a fost supus poporul nostru începând dela migrațiunea popoarelor și până în zilele noastre, abia mai întâmpinăm în viața altui popor.

Rupt dela marea trupină a ginteii latine, aruncat în Orient departe, părăsit și lăsat aici în mijlocul multor întâmplări ne-norocoase, pradă invasiunilor barbare, Românul a fost stăpănit de toți, căți s'au abătut pe aici, și de multe ori sôrtea vitregă l'a amenințat de a-și pierde chiar individualitatea sa. Val de val vin adversitățile peste nēmuloșul nostru și vântul, ce le mână cu turbare nu mai voește a înceta.

El de secolii le agită necontentit. Sorele vieții poporului nostru, libertatea, care-l încălzișe a apus în nor de vijelioase vremuri. Și în timpul acesta Românul cu aceeași fire a lui, blajin și timid, s'a retras dinaintea loviturilor barbare și-și continua meseria cultivând vaile precum învățase dela strămoși și păscând cu turmele sale verfurile împodobite cu flori ale munților, încântat de frumșetea naturală ale patriei sale. Doria să fiă liber pe acele plaiuri încântătoare, bucurându-se de fericirea momentului ca un copil în lăgăni, care nu vede grijile vieții.

În timpurile de restriște, pe care le-a petrecut Românul, n'a primit și nici n'a așteptat binefaceri dela nimeni, în nimeni cauză de a-se încrede n'a avut, ci a trebuit să se ajute singur, după cum îi permiteau puterile sale și împrejurările politice în care trăia.

Pe când popoarele Apusului favorite de împrejurări politice luau sbor tot mai mare spre progres, pe atunci poporul român, deși mai favorizat de natură de cât cele din Vest, totuși n'a putut ajunge nici pe departe la acel progres economic, căci Românul n'a putut fi stăpăn pe destinele sale. Astfel pe când țăranul olandez se luptă cu nisipurile sterile și cu valurile năvalirilor mării, care caută necontentit să-l cufunde, și Englesul izolat de lume prin valurile furtunoase ale mării, ce-l înconjură, se silea la muncă grea pentru a trăi, se perfecționa și săvârșea acte de eroism, și pe când alte popoare se nisuiu prin lucrări îndelungate să scotă câmpiile înțelenite din sălbătăcia lor și să-le prefacă în ogor promițător, și pe de altă parte cultivau industria și comerțul, pe atunci Românul încă vărșă sudori crunte muncind din răspuțeri, dă cu deosebire că cei dintâi își agonisau lor în deplină libertate, și Românul nu putea să lucreze, nu putea să-și creeze existență după dorința lui. Astfel despre posibilitatea unui progres economic la poporul român între astfel de împrejurări, n'a putut fi vorba.

Pe lângă aceste se mai află în firea Românului o altă particularitate nu prea favorabilă pentru progresul economic, și anume: spiritul conservativ și lipsa de prevedere. Românul este conservativ și neîncredător în lucruri nouă. El ține la aceea ce a moștenit din strămoși și nu s'apucă de lucruri nouă, până nu se convinge despre folosul și practicabilitatea lor. El eșer-

ciază agricultura tot în felul cum a apucat să o învețe dela moși strămoși, și n'a încercat a se folosi de tôte acele îmbunătățiri pe care știința le-a scos la ivelă pe teren agronomic. Și încă un reu de care suferă poporul nostru constă în aceea curioasă împrejurare, că el n'a căutat să-și mai varieze ocupațiunea sa. Strămoșii lui au fost plugari și au voit, ca și generațiunile următoare tot numai plugari să fie. Acesta însă nu e un semn toomai îmbucurător, căci cu cât membrii unei națiuni, dăcă *Kingsley*, se mărginesc mai mult la un singur fel de ocupațiune, cu atât lucrarea intelectuală a națiunii este mai neînsemnată și existența ei mai puțin asigurată. Din contră diversitatea muncii este una din condițiunile cele mai esențiale pentru sporirea capitalului național, a libertății, a echității, cu un cuvânt pentru tot ce constituie pacea și armonia în societate.

(Va urma.)

MULTE ȘI DE TOTE.

Anecdotă despre Țarul.

Țarul Rusiei din nou e la ordinea zilei. Credem interesant a raporta o anecdotă despre el — anecdotă, care datăză de câți-va ani, dă care are tot farmecul originalității, de-ore-ce a fost uitată.

Căsătoria Țarului actual Nicolae cu principesa Alice a fost cauza unei sinucideri tragice, care a avut loc la Odesa.

Țarevicul fusese înamorat la culme de o frumoasă evreică, 10 ani. Labuskaia, care dobândise asupra sa o adevărată înfluență, astfel că Țarul Alexandru III, îngrijit de urmările, ce ar fi putut să aibă acest amor, îl silise a pleca din Rusia și a face o lungă călătorie.

Țarevicul se supuse la ordinele părintelui său și plecă părăsind pe amanta sa; Labuskaia, la rëndul ei, acceptă hotărârea Țarului sperând că timpul și călătoria nu vor putea nici odată șterge amintirea sa din inima amantului său. Când însă ea vedu pe Țarevicul întors căsătorindu-se cu principesa Alice, atunci cădu prada melancoliei și într'un moment de desperare s'a ucis, înfingându-și un pumnal în piept Pentru a-se ucide s'a îmbrăcat cu haina care o avea în ziua când Țarevicul s'a înamorat de dânsa.

Pe masă s'a găsit o scrisore în care spunea, că mōre neputând trăi fără iubirea aceleia, care pentru dânsa era tot.

Blestemă puterea și corōna imperială, care i-a răpit amantul ei.

Cere iertare Țarului, dăcă prin mōrtea sa va aduce o lacrimă în mijlocul plăcerilor de care se bucură. Declară încă odată, că nu a iubit pe viitorul Țar, ci pe amoresul său.

În jurul unui lăgăni.

Tōtă Roma se îngrămădesce spre a vedea lăgăniul, pe care orașul îl oferă suveranului pentru copilul care se va naște.

E un cap'o d'operă al artei moderne. Pe o ușoră colonetă de bronz masiv se înalță o statuă de bronz aurit, reprezentând Roma. În mijlocul colonetei un geniu înaripat, în broz aurit, ține în aripele sale ecusonul casei de Savoia.

Lăgăniul e de aur masiv; marginile sunt împodobite cu ecusone care portă gravate diferite arme ale cartierurilor din Roma.

Statuele Romei și ale geniului înaripate sunt datorite d-lui Monteverde, senator de Roma; lăgăniul este opera d-lui Calvi.

Și acum ce va fi copilul: băiat ori fată? Nu trebuie să prognosticăm, că va fi fată, de-ore-ce superstiția italiană crede, că va fi băiat.

Princesa Venosa a fost însărcinată să caute o doică pentru copilul regal.

Princesa s'a dus în Albano, sat renumit prin doicele sale, însoțită de un medic, un chirurg și un fotograf. Cam lesne își închipue orî-cine, candidate nu au lipsit. Fusese reținute două: una blondă și una brună.

În cele din urmă însă cea blondă a fost îndepărtată, fiind-că avea o ușoră cicatrice la piept. Cea brună a fost reținută, după-ce i-s'a făcut un minuțios examen al osaturii cu rașele Roetgen.

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul cu 1 Aprilie v., să binevoiescă a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a ziarului.

Cu numărul de față se sisteză espedarea fōiei celor ce nu și-au re'nnoit abonamentul.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“

Calendarul săptămănei.

APRILIE (1901) are 30 zile. PRIER.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	15 S. Aristarch Pad	28 Vitalis m.
Lun.	16 S. Agapia L'on	29 Robert
Mart.	17 C. p. Simeon	30 Catarina
Merc.	18 S. C. p. Ioan	1 Măi. Filip
Joi	19 S. C. Ioan în Peș.	2 Atanasi
Vneri	20 C. Teod. Tridin.	3 Aflarea sf. +
Sâm.	21 S. m. Ioan Teod.	4 Florian

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 26 Aprilie 1901.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos	12	—
"	Grău mijlociu . . .	11	70
"	Grău mai slab . . .	11	40
"	Grău amestecat . . .	9	60
"	Săcară frumoasă. . .	8	70
"	Săcară mijlocie. . .	8	30
"	Orz frumos . . .	7	40
"	Orz mijlociu. . .	7	30
"	Ovăs frumos. . .	6	—
"	Ovăs mijlociu . . .	5	50
"	Cucuruz . . .	7	40
"	Mălaiu (meiū) . . .	8	40
"	Măzăre. . .	16	20
"	Linte . . .	20	40
"	Fasole . . .	10	40
"	Sēmēnță de in . . .	24	80
"	Sēmēnță de cânepă .	8	60
"	Cartofi. . .	2	—
"	Măzărache. . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
"	Carne de porc . . .	—	88
"	Carne de berbec. . .	—	—
" kil.	Său de vită prospēt .	40	—
100 "	Său de vită topit . .	76	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Aprilie. n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	117.60
Renta de corōne ung. 4%	92.80
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.—
Impr. cail. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.10
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	118.60
Bonuri rurale ungare 4%	93 —
Bonuri rurale croate-slavone . . .	93.60
Impr. ung. cu premii	173.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin .	141.25
Renta de argint austr.	98.45
Renta de hârtie austr.	98.05
Renta de aur austr.	117.90
Losuri din 1860.	140.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	16.78
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 695.—	—
Acții de-ale Băncei austr. de credit. 690.50	—
Napoleondor.	19.08
Mărci imperiale germane	117.55
London vista.	240.20
Paris vista.	95.45
Rente de corōne austr. 4%	97.50
Note italiene	90.50

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Aprilie. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.98	
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84	
Napoleond'or. Cump.	19.02	Vënd.	19.60	
Galbeni	Cump.	11.20	Vënd.	11.30

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Escompt de polițe cu cele mai favorabile condiții.

Incasso de ori și ce fel de Rimesse, Cheques și asigneții.

Cumpărare și vindere de monede Efecte și devise.

Cuponele se rescumpără fără provision.

Câștigul principal 1.000,000 Coróne.

LOSURÍ DE CLASSĂ

se capătă la

Brașov MIHALOVITS & NUSSBÄCHER Brașov.

Misa pentru clasa primă e: coróne 12.— 6. 3.— 1.50 Lei noi 12.80 6.40 3.20 1.60 Porto cu 40 fil. mai mult. " " 60 ban " "

Deposit permanent de Scrisuri hipotecare dela „Bodencredittanstalt“ din Sibiiu și Hermanstädter Allgem. Sparkasse, cu cel mai avantajos curs.

Lombardare de tóte Efectele notate in lista de cursuri dela bursele din Viena și Budapesta până la 90% din valóre.

Deposit permanent de Losuri și promesse permise. Se præsesc depunerii cu dobânda cea mai bună.

Sterilizat. Fará alcohol. Fluid subțire.

Braunschweiger - Doppel - Schiffsmumme.

(Extract de maltă duplu, bere tare.)

din fabrica de berăria FRANZ STEGER in Braunschweig. Recunoscut ca cel mai bun mijloc nutritiv și fortificator pentru copii, anemicii, reconvalescenții și mame care lăptéză etc.

Bere cu ingrediențe medicale precum chinin, fer, var, gujacol, Creozot, Maryan etc.

— Deposit general pentru Austro-Ungaria —

Carol Borolin, Wien VI/I Apollgasse Nr. 8.

Broșure și probe pentru domni medicii și farmaciști gratis și franco.

Intinde norocului mâna!

Mulți au fost favorizați de noroc cumpărând un los dela noi!

Loterie de classă reg. ung. privii. oferă cele mai bogate șanse de câștiguri. Se începe acuma din nou. Din

100.000 Losuri 50.000 se sortéză cu câștiguri in bani gata.

Cel mai mare câștig in cas favorabil

1.000,000 CORÓNE.

1 Premiu 600.000, 1 câștig á 400.000, 200.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 80.000, 70.000, 2 á 60.000, 1 á 40.000, 5 á 30.000, 1 á 25.000, 7 á 20.000, 3 á 15.000, 31 á 10.000, 67 á 5000, 3 á 3000, 432 á 2000, 763 á 1000, 1238 á 500, 90 á 3000, 31700 á 200, 3900 á 170, 4900 á 130, 50 á 100, 3900 á 80, 2900 á 40. Adecă

13 160.000 coróne, Trei-spre-dece milioane 160.000 coróne.

GLÜCKSKALENDER FÜR DAS JAHR 1901.

Table with 12 columns for months (Jan to Dec) and rows of numbers for a calendar drawing.

Wann habe ich Geburtstag? Jeder versuche sein Glück mit der an seinem Geburtstag Jedem Tage des Jahres eine Nummer...

Intréga întreprindere e pusă sub supravegherea statului. Prețul original al losurilor stabilit după plan Clasa I.:

Pentra o optime (1/8) fl. — 75 séu cor. 1.50; pentru un patrar (1/4) fl. 1.50 séu cor. 3.— „ jumătate (1/2) fl. 3.— „ 6.— „ întreg (1) fl. 6.— „ 12.— se trimet cu ramburs séu pe lângă trimiterea sumei înainte. Liste oficióse se espedéză după tragere. Planuri oficióse gratis.

Ne rugám comande de losuri originale a se trimite direct la noi până in 5 Maiú a. c.

A. TÖRÖK & Co.

FILIALA: Muzeumring nr. 11. Elisabethring „ 54. Budapesta, V. Váci-körút 4/a. Multe și fórté mari câștiguri am solvit noi prea stimaților noștri clienți și anume in timp scurt peste cincí milioane de coróne.

Domnului A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Binevoiti a trimite Losuri originale clasa I. a Loteriei de classă reg. ung. împreuna cu planul oficial.

Form for sending lottery tickets: Adresa acurată. Suma de fl. (a se lua cu ramburs, urmează cu mandat postal.) (Ce nu convine să ștergeți).

PUBLICAȚIUNE

pentru învățaceii de comerciú.

„Societatea comercianților români din Brașov“, oferă pe anul 1901 ajutoare de câte 100—200 coróne pentru 3 învățacei, aplicați deja, séu cari doresc a se aplica, aici in Brașov, la o ramură de negoț, cu deosebire la ferărie, galanterie ori la bătănie, cari însé, nu se ajung cu ajutoriul de acasă spre a întâmpina tóte spesele, ce le au.

Acest ajutorú se asiguréză pe tot timpul, cât respectivul va fi uce-nic, decă se pórtă bine.

Dela cei cari doresc vre'unul din aceste ajutoare, se pretinde să aibă cel puțin 2 clase reale civile, séu giinnasiale; cei cu pregătire mai superióră vor fi preferiți.

Petenții după aceste ajutoare au se subșternă aici următoarele documente: 1) carte de botez, 2) atestat de școlá; 3) atestat medical; 4) atestat despre starea materială a părinților.

Cererile de ajutorare sunt a se adresa D-lui Teodor Nicolau, comersant in Brașov.

Brașov, in 4/17 Aprilie 1901.

Teodor Nicolau, Ion Lengeru, președintele societăți secretariú.

500 fl. plătesc celui ce va durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui Bartilla, o sticlă 70 baní. (Pentra pachetare 20 filler deosebit).

Erezii A. Bartilla (E. Winkler)

VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Să se cérá pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțării de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se póte óspéta, trimít 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco; 16 sticle ou 9 cor. franco.

Se capătă in BRAȘOV la farmacia D-lui Victor Roth și la farmacia Ingerul păzitor, Tergu grăului Nr. 7.

La magazinele „Filialei ALBINA Brașov“ se află de vëndare, dela 60 litre in sus

Vin escelent de Moldova.

Informații la: „Filiala Albina“. 1—6,(180).

SEMINȚE mai bune si cu deplină încredere pentru agronomi și grădinari nu există, ca cele ce liferéză deja de 27 de ani

EDMUND MAUTHNER

magazia de semință c. și reg. a curți in Budapesta.

Cantorul și | VII. Rottenbiller-utca 33 | magazinele | (Halta tramvaiului electric)

Localul | VI. András-ut 33. | de vëndare | vis-à-vis de Opera reg.

Catalogul principal de 226 pag., la cerere se trimite gratis. 6—10 (38)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul á 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Nr. 2147 - 1901.

PUBLICAȚIUNE.

Deoarece s'a constatat cu ocaziunea impușcării la doi câni în 9 și 12 Aprilie a. c. turbarea de câni, se dispune în sensul § 68 al art. de lege VII. din 1888, începând cu ziua de astăzi, pe întregul teritoriu orășenesc o contumația mai departe

de câni pentru 40 de zile; observându-se tot-deodată, cumcă ănii provăduți, în sensul § 6 al statutu-lui de câni, cu botniță au de-a fi con-duși afara de acesta de fringhie, pe când câni de curte sunt de-a se ține legați.

Neme ținerea acestei publica-țiunii să pedepsească conform §-lui 154 pct. i) al art. de lege VII. din

1888 cu o pedepsă până la 200 cor., pe când câni, cari umblă liberi pe stradă, se vor ucide în sensul § lui 188 al ordinațiunii ministeriale pen-tru executarea amintitei legi, de că-lăul orășenesc.

Contumația acesta durază până inclusiv 22 Maiu a. c.

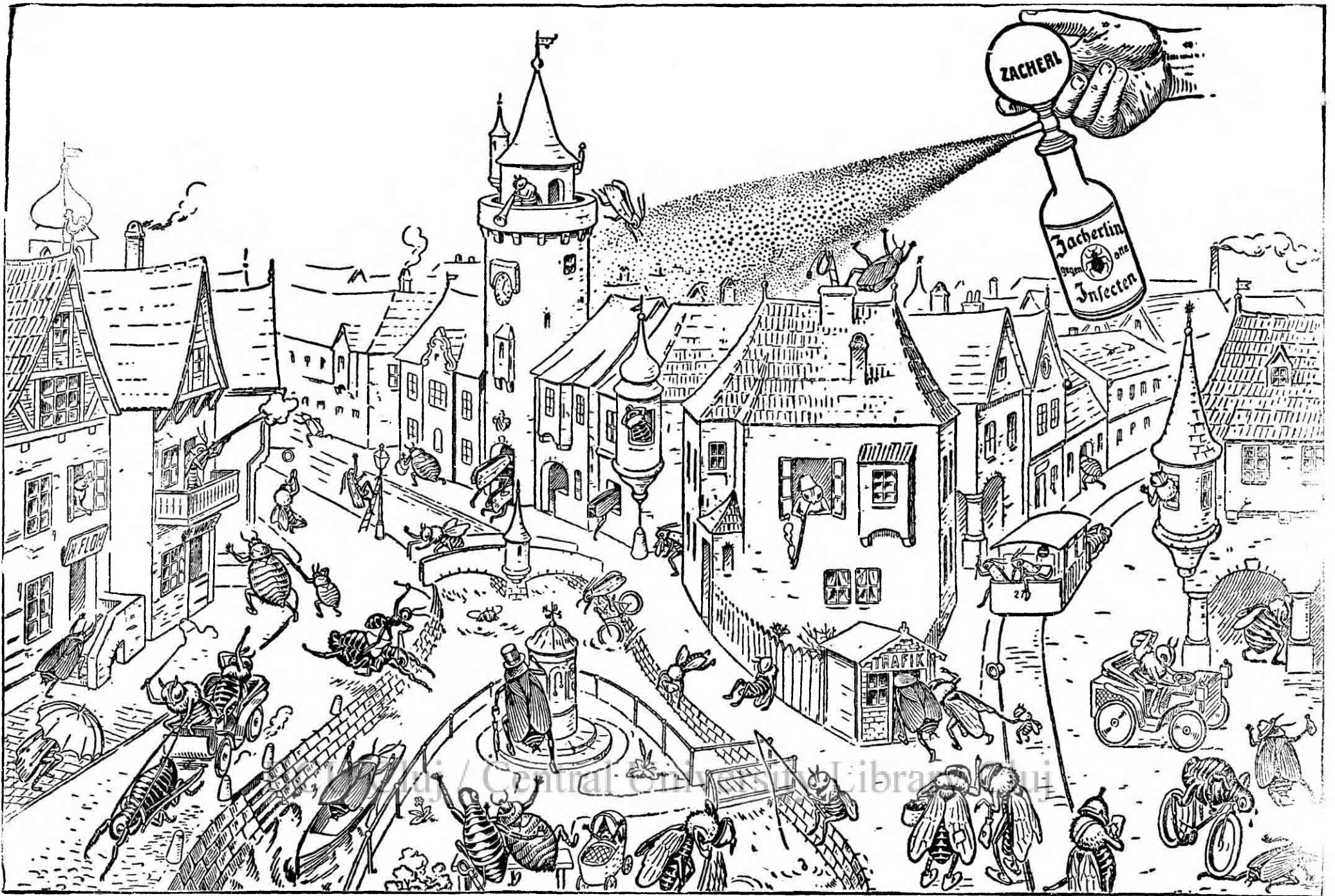
Brașov, în 13 Aprilie 1901.
426 2—3. Căpitănatul orășenesc.

De vëndare.

Casa din Scheiü Strada Costei Nr. 6 B cu 5 odăi frumoșe, pivniță s. c. l. este din mână liberă de vëndare.

A se adresa la proprietarul Iacob Grindu, cojocar în sus numita casă

1142—3.

Dacă doresci Zacherlin de cel renumit,
N'ul cumpăra în hârtie învêlit,

În sticle se vinde cel veritabil
Cu drept de marcă, și-i admirabil,

Ce-ți vine și și noapte în tr'ajutor
Și te ferește de plaga insectelor,

Ca să te convingi mai pe de plin
Caută după placatul lui Zacherlin.

Numai marfă prospêtă garantată solidă și elegantă.

DE UNDE?

Se pôte procura încălțăminte ieftină
garantată de bună, solidă și elegantă?

dela prăvălia cea nouă a lui

IOAN D. AVRIGEANU *

BRAȘOV, Str. Porții Nr. 34.

** La trei stele roșii. **

Pentru Bărbați:

- Ghete de pele de vacs cu gumă, lucru solid dela . . . fl. 2.65 în sus.
- Ghete de pele de vacs cu șireturi, lucru solid dela . . . fl. 3.80 în sus.
- Ghete de pele de vacs cu gumă îngaloșate dela . . . fl. 3.— în sus.
- Ghete de pele de mănuse cu gumă îngaloșate cu lac dela fl. 4.50 în sus.
- Ghete de pele galbenă cu șirete (Bergsteiger) dela . . . fl. 4.50 în sus.
- Ghete de pele Cheuro cu gumă, lucru solid dela . . . fl. 5.80 în sus.
- Pantofi de pele galbenă seu negră, lucru solid dela . . . fl. 3.— în sus.
- Pantofi de pânză rusescă, galbenă cu talpă de gumă dela fl. 1.10 în sus.

Pentru Dame:

- Ghete de pele de vițel cu gumă, lucru solid dela . . . fl. 2.90 în sus.
- Ghete de pele de vițel cu șinoră, lucru solid dela . . . fl. 3.40 în sus.
- Ghete de pele de mănuse cu gumă, îngaloșate cu lac d. fl. 4.30 în sus.
- Ghete de pele galbină cu șirete, lucru solid dela . . . fl. 4.— în sus.
- Ghete de pele galbenă cu nasturi, lucru solid dela . . . fl. 4.50 în sus.
- Pantofi de pele negră seu galbenă, lucru solid dela . . . fl. 2.40 în sus.
- Pantofi decoltați de lac (Salon) 2.20 „
- Pantofi decoltați albi. de pele de mănuse dela . . . fl. 2.20 în sus.
- Ghete de copii negri s. galbene fl. 1. „

Comande la măsură se efectuează prompt și cu mare acurateță și cu prețuri foarte ieftine (moderate).

Principiul meu este, ieftin, bun și vëndare mult.

18 ani fost conducător la firma I. Sabadeanu.

18 ani fost conducător la firma I. Sabadeanu.

BANCA generală de asigurare mutuală „TRANSYLVANIA“

Fondată la anul 1868 în Sibiiu. Fondată la anul 1868

Asigură în condițiunile cele mai avantajoșe:

a) contra daunelor de incendii și exploziune, edificii de locuinte și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, caré și vite de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în pausal în condiții avantajoșe,

mai departe: biserică, mănăstiri, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrică, mori etc.

b) **Pe viața omului** în combinațiuni deosebit de favorabile, prin cari capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitorului familiei (cas de mörte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului. — Asemenea se pot încheia asigurări de zestre pentru copii, precum și rente viagere.

c) **Asigurări de spese de înmormântare** în 3 modalități diferite, pentru sume dela 50—400 corone, fără cercetare medicală. În cas de mörte sumele asigurate se solvesc imediat.

— Prospekte și formulare de oferte se dau gratuit. —

Informațiuni se dau și oferte se primesc la

Agentura principală a băncii de asigurare „TRANSYLVANIA“

în Brașov, Strada Mihael Weiss nr. 24.

Agent principal: Heinrich Hermann.

4—50.(100)